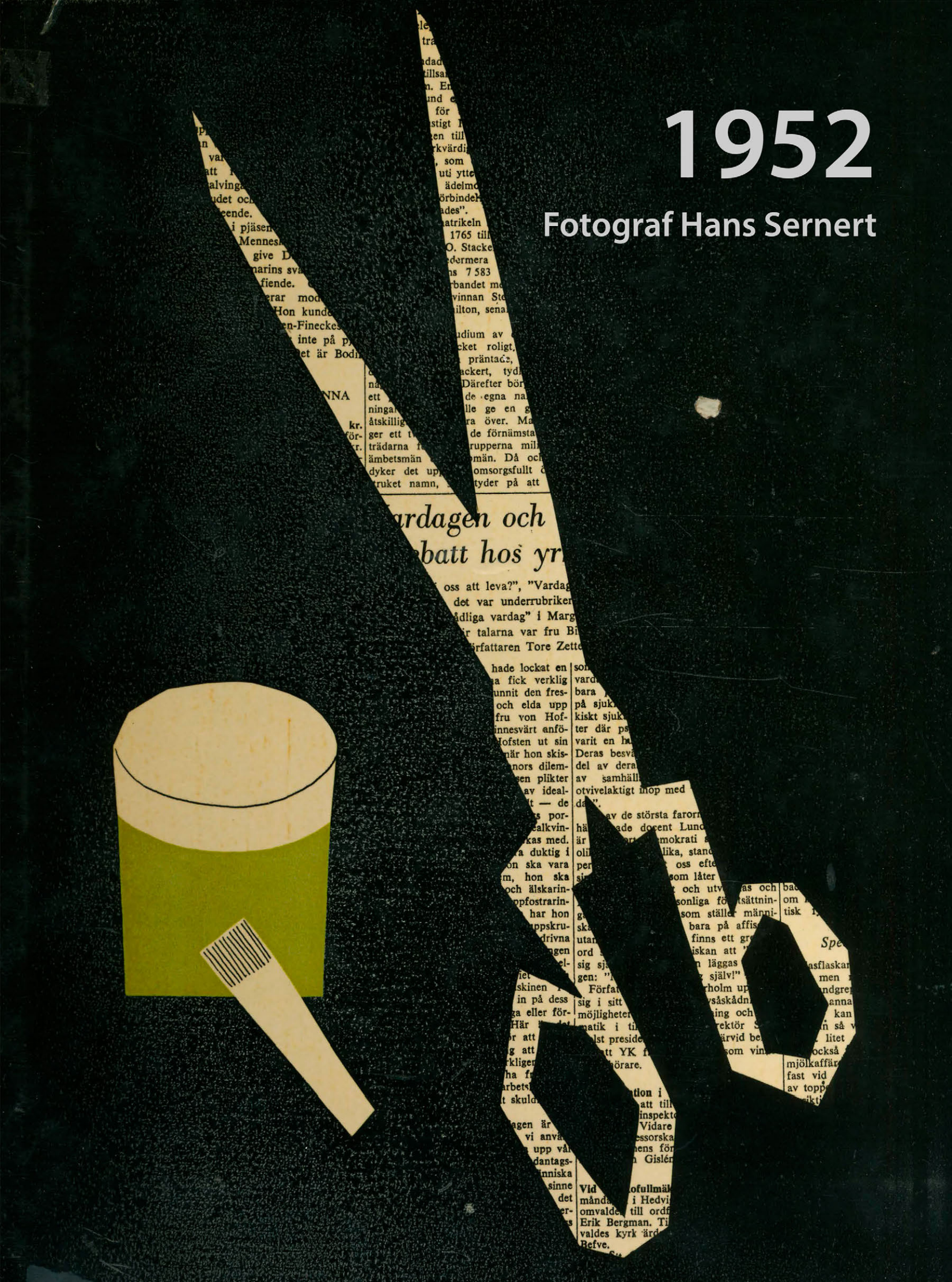

1952

Fotograf Hans Sernert

BRÖLLOP

Foto: Lidberg, Skurup

Kontrollassistenten *Ernst Dahlberg* med maka *Gunni*, f. Larsson, Ö. Vemmenhög.

Kursavslutning vid yrkesskolan i Skurup

En av elevgrupperna vid yrkesskolorna i Skurup med skolkökslärarinnan fru Margareta Ahnström i mitten.

Vad heter blomstret?

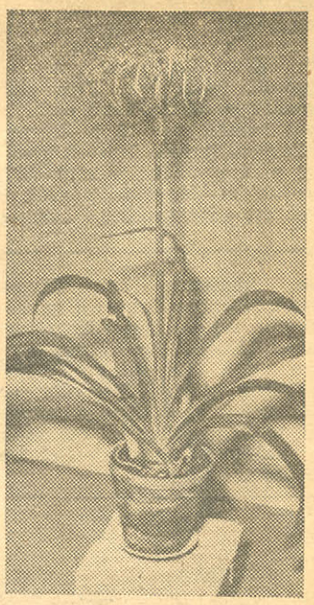

★ Hnh:s avd. för krukväxter efterlyser härmed namnet på ovan avbildade präktiga planta, som uppodlats av fru Anna-Lisa Nilsson, Västergatan, Skurup. Fru Nilsson har haft sin växt i fyra år, men först i år har den blommat och haft ej mindre än 22 blommor sedan den 26 januari. Fru Nilsson vet emellertid inte vad blomman heter och Hnh-red. anropar nu den blomsterkunniga läsekretsen om benäget bistånd för att lösa mysteriet. Här nedan ser vi själva blomsterkronan i närbild. Känner ni igen den egendomliga plantan så sänd en rad eller ring till Hnh-avd., Skånska Dagbladet.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Erik Jönsson* med maka *Greta*, f. Jönsson, Skurup.

BRÖLLOP

Foto: Lidbergs Foto, Skurup.

Ingenjören *Ragnar Nilsson* med maka *Henny*, f. Vallgren, Skurup.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Jan Ove Olsson*, Svalöv med maka *Maj Britt*, f. Nilsson, Slimminge.

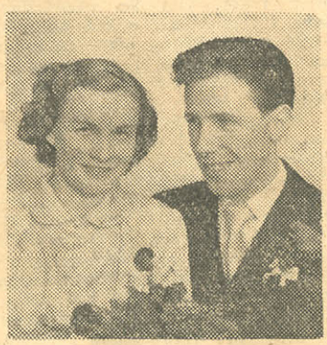

Hr Göte Andersson, Skurup, med makan Helga, f. Larsson.
(Foto: Lidberg, Skurup)

Foto: Lidberg, Skurup.
Hr *Stig Olsson*, Örsjö, Rydsgård med maka *Evy*, f. Mårtensson, Rydsgård.

Foto: Lidbergs Foto, Skurup.

Hr *John Jönsson,* Skurup med maka *Elsa* dotter till lantbrukare Ernst Jönsson och hans maka, f. Carlsson.

Foto: Lidbergs Foto, Skurup.

Hr *Sven Svensson,* Skurup med maka *Hilda*ur, f. Håkansson, Södra Åsum.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Gunnar Andersson,* Malmö med maka *Sonja,* f. Andersson, Skurup.

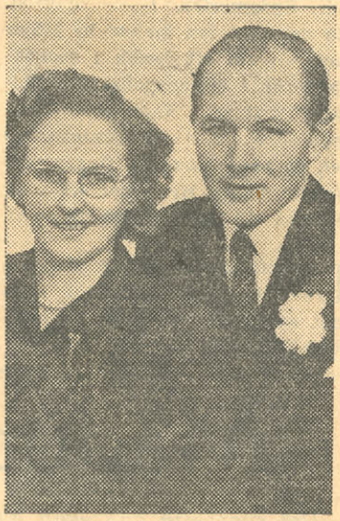

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Nils Palmkvist,* Alstad med maka *Hanna,* f. Petersson, Näsbyholm.

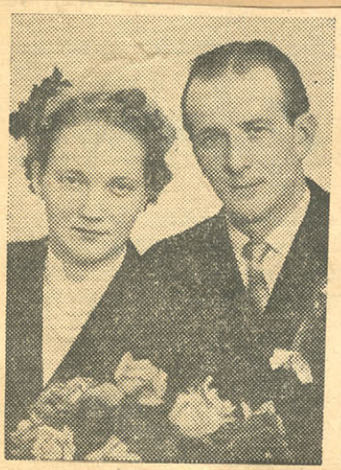

Foto: Lidberg, Skurup

Hr *Arne Nilsson* med maka *Gunvor,* f. Persson, Skurup.

Foto: Lidbergs, Skurup

Hr *Gunnar Svensson* med maka *Karin,* f. Nilsson, Skurup.

Foto: Lidberg, Skurup

Hr *Karl Wahlkvist* med maka *Gunborg,* f. Åkesson, Dalby.

Foto: Lidberg, Skurup

Hr *Nils Petersson,* Börringe med maka *Elsa,* f. Persson, Skurup.

Foto: Lidberg, Skurup

Hr *Stig Lennart Magnusson,* Grönby med maka *Maj-Britt,* f. Christiansson, Gärdslöv.

Dräktparad i Börringe

Från en trevlig dräktparad i Börringe i Röda korsets regi ses t. v. ett brudpar från Genarp (bruden Ingun Kåvemyhr och brudgummen Margit Hansson. T. h. Ulla Winblad (Marianne Larsson) och Bellman (Margit Lilja)

Börringeavdelningen av Röda Korset har haft fest i sockenstugan i Börringe, och i samband med denna hade anordnats en dräktparad från 1500-talet fram till nutid.

Efter att en adelsdam från 1500-talet, en ung fru från 1600-talet och en stiftsjungfru från 1700-talet visat upp sin elegans, följde kvällens mest uppskattade programpunkt med Ulla Winblad och Bellman som huvudpersoner, varvid den förstnämnda sjöng Fjäriln vingad syns på Haga.

Så var det dags för en guvernant från 1800-talet att träda fram och så kom slag i slag ett brudpar från Genarp, en diplomatfru på väg till hovbal, en köpmansdotter, en borgardotter, en lantbrukarkvinna m. m., m. m., ända fram till sista punkten på dräktparaden, två unga flickor av i dag på väg till dans, klädda i moderna klänningar.

Efter dessa tillbakablickar på gångna tider serverades kaffe, varunder utlottades en spettkaka och en kaffehätta. Dräktparaden gavs i två omgångar inför fullsatt salong. Som konferencier fungerade fru Elsa Westerstedt, Börringe.

Dräktparad i Börringe

Deltagarna i den uppskattade paraden

Foto: Lidberg, Skurup.
Hr *Hans Andersson,* Hunnerup, Lund med maka *Ulla,* f. Toftrup, Tofthög.

Foto: Lidberg, Skurup.
Hr *Torsten Trenk,* Skurup med maka *Ulla,* f. Danielsson, Önnarp.

Foto: Lidberg, Skurup.
Hr *Lennart Andersson,* Önnarp med maka *Ulla,* f. Nilsson, Slimminge.

Deltagarna i husmoderskursen på Skurups lantmannaskola.

Foto: Lidberg, Skurup.
Hr *Stellan Svensson,* Veberöd med maka *Ulla,* f. Bergkvist, Skurup.

Hundratalet husmödrar på givande "dag" i Skurup

På fredagen hade över hundratalet husmödrar och andra intresserade samlats på Lantmannaskolan i Skurup, där s. k. husmodersdag anordnats på initiativ av Vemmenhögs härads hushållsnämnd.

De närvarande hälsades välkomna av ordf. i hushållsnämnden agronom Ernst Möller, Örsjö boställe, som på nämndens och hushållningssällskapets vägnar uttryckte sin glädje över att så många husmödrar hörsammat inbjudan.

Dr Sesse Gröndahl-Forshell höll därefter föredrag. Hon hade gett sitt ämne den något paradoxala formuleringen "Är arbete nyttigt eller skadligt? Talarinnan delade upp föredraget på två avdelningar. Dr Forshell lämnade först en orientering om olika människotyper och skilda individers förmåga till arbete. De fysiska förmågorna är livets högsta glädje att arbeta och känna, att någon behöver ens arbete. Arbete är vårt livs bästa medicin, om det användes rätt. Rätt oroande ansåg doktorn det vara att man talar så mycket om fritidsproblem. Där den rätta andan finns hos ungdomen uppstår inga bekymmer för hur fritiden skall användas. Man skulle vilja önska varje människa en fläkt av den glädje vetenskapsmannen känner, när han når resultat, och idrottsmannen, då han vinner sina segrar.

Sedan följde uppvisning i husmodersgymnastik av gymnastikdirektören fru Signe Sandgren, Skurup. Först lämnade direktör

En bild från utställningslokalen.

Skurups köpings skolor för yrkesundervisning hade på tisdagen avslutning och i samband med detta hade en utställning av arbeten ordnats i skolans gymnastiksal. Det var som vanligt arbeten från sömnadskurserna som dominerade, och att döma av de utställda arbetena har fliten varit stor och undervisningen av hög klass.

Lottajubileum i Börringe

Pastor G. Wigren överlämnar fanan till v. kårchefen fru Hanna Ågren

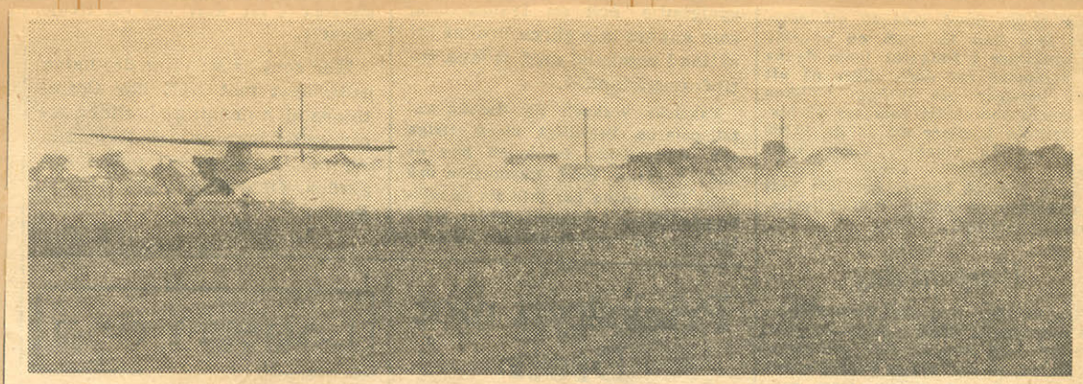

Hos lantbr. Olof Olsson, Källstorps boställe, och agr. Eric Håkansson, Källstorps gård, Beddinge, blev rapsen väl inpudrad

Ett par decimeter över markens gröda

Flyget har i år gjort ett verkligt come-back i lantbrukets tjänst. Tidigare försök med flygbepudring av grödor har givit diskutabla resultat, men allting utvecklas, och nu visar flyget, att det har nått sådan anpassningsförmåga, att det gör verkliga tjänster och detta till en kostnad, som kan konkurrera med vilket annat spridningsmedels som helst.

AB Jordbruksflyg har stationerat en rad plan i Skåne i vår, och premiären för flygbepudring på Söderslätt utförde några av dem den 12 maj för AB Herman Twedes i Malmö räkning. Det var då lantbr. Olof Olsson, Källstorps boställe, och agronom Eric Håkansson, Källstorps gård, fick sina rapsfält behandlade. Planen bepudrar med såväl DDT och hexaklor som med tiofosfor mot jordloppor, vivlar, baggar och skidgallmygga. Effekten har visat sig vara synnerligen god, kostnaderna blir ej högre än för vanlig maskinstationsbepudring och man undviker totalt alla körskador med dessas nackdelar, bl. a. i form av grönskott. Ett enda plan uppges under gynnsamma förhållanden kunna avverka 2 000 hektar på en enda dag. Och grödans höjd spelar givetvis ingen roll.

Dessa plan flyger under sitt arbete på endast ett par decimeters höjd över grödan. De specialutbildade piloterna är synnerligen skickliga och klarar sig t. ex. utan vidare under telefon- och kraftledningar på 4 meters höjd. För landning och start behöver de **blott 150 meters fri yta. På sina** håll synes bilister ha blivit förskräckta över planens framfart, och det har hörts beskyllningar för busflygning. Dessa bör bestämt tillbakavisas, det rör sig här om enbart nyttoflygning i jordbrukets tjänst, och piloterna undviker konsekvent att på låg höjd flyga över trafikerade vägar.

SLS. 16/5-52.

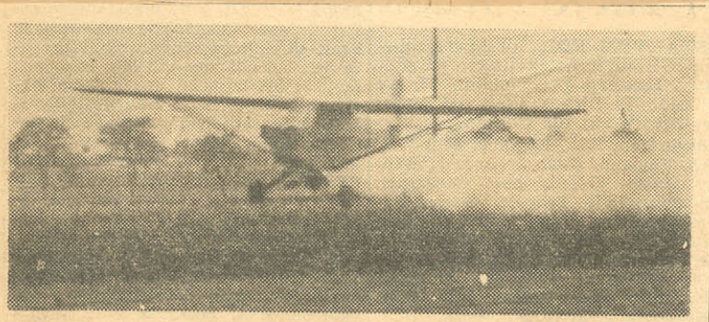

FLYGBEPUDRING

utföres med DDT, hexaklor och tiofosforpreparat av

HERMAN TWEDE AB

Malmö. Tel. 123 76, 127 04

Lottajubileum i Börringe

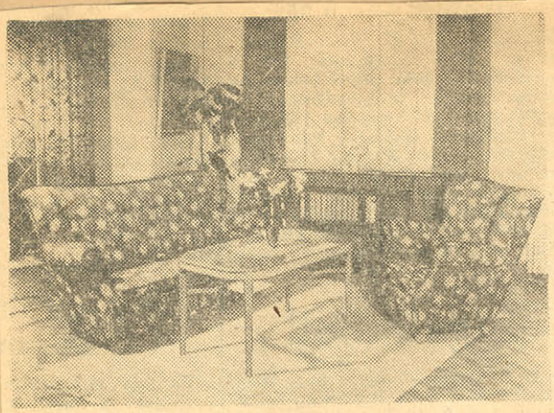

BRODDA. Den verkligt bekväma soffgruppen i högsta kvalité.

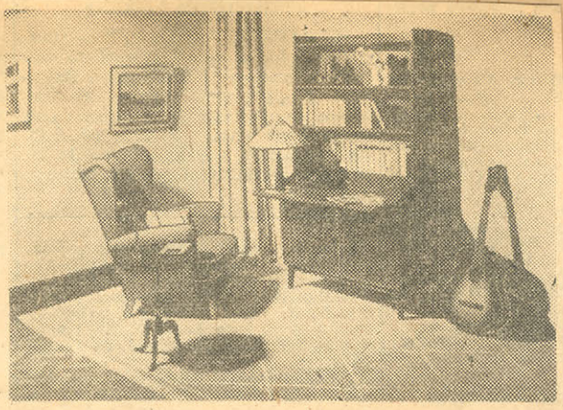

Sekretärbokhylla i mahogny m. låd. Pris 298:—. Öronlappsfåtölj med lös plymå inkl. tyg à 31:— pr m. Pris 344:—.

Idealpermanenten har kommit

BLACK-HEAD

Mediotherma

MILDPERMANENT

Nu kan vi i vår salong erbjuda Er det allra senaste på hårvårdens område! Black-Head Mediotherma Mildpermanent är verkligen idealisk, en synnerligen behaglig och skonsam permanent, som det är oss ett nöje att rekommendera.
När Ni nästa gång tänker permanenta Er, låt oss göra det med Black-Head Mediotherma! Vi vågar faktiskt på förhand lova Er att Ni blir nöjd med resultatet. Men glöm inte att beställa Er behandling i god tid.

Gujes Damfrisering

SKURUP **Tel. 762**

Företagets innehavare Ove Wickman.

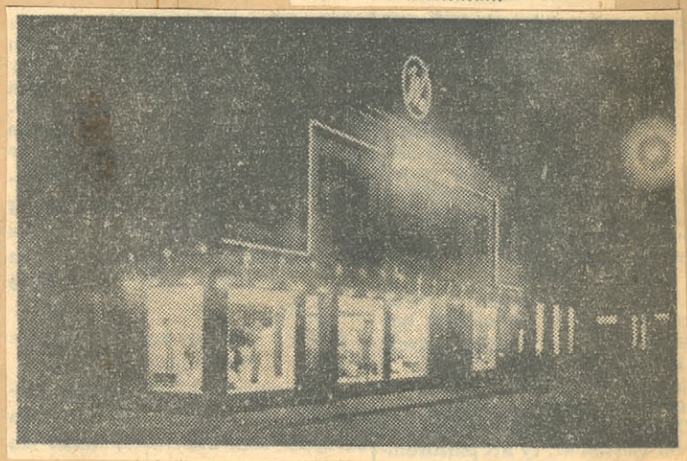

Kl. D. 4/5-1951

Allmän mobilisering i Frankrike

Adolf Hitler.

Luftangreppen avvisade i Warszawa.

Polen gör motstånd med hela sin styrka.

WARSZAWA den 1. (TT fr. Havas.) Den polska radion meddelar att polske ambassadören i Berlin, Lipski, för tyska regeringen förklarat att Polen skall göra motstånd mot angreppet med hela sin styrka. Radion bekräftar att de tyska flygangreppen mot Warszawa tillbakaslagits av luftvärnet och en eskader polska jaktplan. Luftvärnet nedsköt ett tyskt bombplan vid Otwocki.

Sedan kl. 12 middag höres i Warszawa dovt kanondunder. Gatorna i huvudstaden ha sitt normala utseende utom då plygalarm gives. Polismän i gasmasker och luftvärnsmanskap vidmakthålla ordningen i full utsträckning. Ingen panik har förekommit.

"Polen skall intill slutet försvara sig."

WARSZAWA den 1. (TT) I ett av Pat utsänt meddelande heter det att det tyska angreppet "igångsattes endast några timmar efter det den polske ambassadören i Berlin informerat den tyska regeringen om polska regeringens välvilliga inställning till brittiska regeringens strävanden för fredens vidmakthållande. Angreppet, som saknar motstycke i brutalitet, kommer att möta hela den polska nationens försvarsvilja. Den polska nationen kommer ända till slutet att försvara sin frihet, sina rättigheter och sin ära".

Forsters telegram till Hitler.

Grundlagen om Danzigs återförening.

DANZIG den 1. (TT fr. DNB) Distriktsledare Forster har tillställt rikskansler Hitler följande telegram: **"Jag har just undertecknat följande statsgrundlag rörande Danzigs återförening med tyska riket och därmed försatt den i kraft:**

Till lindrande av den svåra nöden för den fria staden Danzigs folk och stat utfärdar jag följande statsgrundlag:

Artikel 1: Den fria staden Danzigs författning upphäves med omedelbar verkan.

Artikel 2: All lagstiftande och verkställande makt utövas uteslutande av statsöverhuvudet.

Artikel 3: Den fria staden Danzig bildar med omedelbar verkan med sitt område och sitt folk en beståndsdel av det tyska riket.

Artikel 4: Till dess definitivt beslut fattats av Der Führer om den tyska riksrättens införande förbli samtliga lagbestämmelser utom författningen i kraft så som de vid utfärdandet av denna statsgrundlag gälla.

Danzig den 1 september 1939.

Albert Forster.
Distriktsledare.

Jag ber Eder, min Führer, i Danzigs och dess befolknings namn att godkänna denna statsgrundlag och genom en rikslag fullborda Danzigs återförening med tyska riket."

Samtliga skolor stängda.

BERLIN den 1. (TT fr. Reuter) Samtliga skolor i Tyskland ha från och med fredagen stängts.

Hitler i fältgrått inför tyska riksdagen.

Der Führer lovar att behålla uniformen på tills segern har vunnits eller tills han själv är död.

BERLIN den 1. (TT) De gator, som förbinda Wilhelmstrasse med Krolloperan, voro på morgonen avstängda för all trafik från kl. 9. **Polisvakterna släppte blott fram de som voro försedda med inträdeskort till riksdagen. Stormavdelningsformationer bildade häck på trottoarerna, och en särskild trupp i fältgrått hade fattat posto utanför Krolloperan för att hälsa Hitler, då denne anlände till riksdagsmötet. Bland de diplomater, som begåvo sig till Krolloperan, märktes italienske ambassadören Attolico och Bulgariens minister, vilka voro de första som intogo sina platser.**

Minister von Neurath, högste befälhavaren för tyska armén, general von Keitel, Goebbels, som var klädd i partiuniform, och chefen för arbetstjänsten, d:r Ley, anlände därefter. Långt före kl. 10 hade riksdagsmännen tagit plats i plenisalen. Man lade märke till att ett stort antal platser stodo tomma på grund av mobiliseringen.

Några minuter i 10 anlände Hitler, klädd i fältgrå uniform, och hade ett kort samtal med Göring i en av korridorerna. Göring begav sig därefter till sin plats i salen och förklarade sammanträdet öppnat. Hitler besteg sedan tribunen, varifrån han avgav sin förklaring.

Några minuter över 10 meddelade den tyska radion att "på det tyska folkets ödesdag utsänder tyska radion från Krolloperan i Berlin sammanträdet med riksdagen, som samlats på der Führers order".

Rikskansler Hitler yttrade i sitt anförande bland annat: "Sedan månader lida vi alla under kvalen av ett problem, som Versailles-fördraget — d. v. s. Versailles-diktatet — en gång beskärde oss och som i sin utveckling och urartning blivit oss outhärdligt. Danzig var och är en tysk stad. Korridoren var och är tysk. Alla dessa områden ha uteslutande det tyska folket att tacka för sin kulturella blomstring. Danzig avskildes från oss och korridoren annekterades av polackerna. Liksom i andra tyska områden i öster blevo de där levande tyska minoriteterna på det mest upprörande sätt misshandlade. Över en million människor av tyskt blod måste redan 1919—1920 lämna sin hembygd.

Liksom alltid har jag också här försökt att få till stånd en ändring av det outhärdliga tillståndet på grundval av fredliga revisionsförslag. Det är en lögn, när det i den övriga världen påstås, att vi blott försöka att genomdriva alla våra revisioner under påtryckningar.

I femton år innan nationalsocialismen kom till makten, hade man möjlighet att genom fredliga överenskommelser och i det mest fredliga samförstånd företaga revisioner. Man brydde sig icke om det. I varje särskilt fall har jag senare själv icke en gång utan ofta framlagt förslag om revidering av outhärdliga förhållanden.

Alla dessa förslag ha, som ni veta, tillbakavisats, förslagen om rustningsbegränsning, ja, om så bleve nödvändigt till och med rustningarnas avskaffande, förslagen om inskränkning i krigföringen, förslagen om att vissa metoder i den moderna krigföringen icke tillgripas. Ni känna till de förslag, som jag framlagt om nödvändigheten av att återupprätta den tyska suveräniteten i de tyska riksområdena, ni veta de ändlösa försök, som jag gjort för att åstadkomma en fredlig lösning och samförstånd i problemet Österrike, senare om problemet Sudetlandet, Böhmen och Mähren, det var allt förgäves. Det är omöjligt att begära att ett omöjligt tillstånd bringas ur världen på den fredliga revisionens väg, **då man samtidigt konsekvent motsätter sig fredliga revisioner. Det är också omöjligt att säga att den som i ett sådant läge därefter övergår till att själv företa dessa revisioner bryter mot en lag, ty Versaillesdiktatet är för oss tyskar ingen lag.** Med pistol i hand och under hotet att låta millioner människor hungra ihjäl utpressades en underskrift, och därefter proklamerades dokumentet med denna utpressade underskrift som en högtidlig lag. Så har jag också i fallet Danzig och korridoren o. s. v. försökt att genom fredliga förslag lösa problemen på en fredlig diskussions väg. Att problemen måste lösas var klart. Och att datum för denna lösning för västmakterna kanske kan vara ointressant, det förstå vi. Men denna tidpunkt är icke likgiltig för oss, och framför allt:

Den var och kunde icke vara likgiltig för de mest lidande offren. Jag har i överläggningar med polska statsmän ventilerat de tankar, som de hört mig ge uttryck åt i mitt senaste riksdagstal, samt genomdiskuterat dessa tankar med dem. Ingen människa skulle ha kunnat påstå att detta varit ett otillbörligt förfarande eller t. o. m. otillbörlig påtryckning. Jag har därefter likväl till slut låtit formulera de tyska förslagen, och jag måste än en gång upprepa att det icke finnes något lojalare och mera moderat än dessa av mig framlagda förslag.

Jag skulle nu vilja säga världen följande: Det är endast jag som överhuvudtaget varit i stånd att göra sådana förslag, ty jag vet alldeles säkert att jag då satte mig i motsats till uppfattningen hos millioner tyskar. Dessa förslag ha avvisats. Men icke blott detta: De besvarades

1) med mobiliseringar,

2) med ökad terror och stegrat tryck på tyskarna i dessa områden samt med en långsam kvävningsstrid mot den fria staden Danzig, ekonomiskt och politiskt samt de senaste veckorna även militärt och trafiktekniskt. Polen har riktat sin kamp mot den fria staden Danzig. Polen var vidare icke berett att lösa korridorfrågan på ett rimligt och för båda parternas intressen tillvaratagande sätt. Och det har slutligen icke tänkt på att uppfylla sina förpliktelser gentemot minoriteterna. Jag måste här fastslå en sak: Tyskland har uppfyllt dessa förpliktelser. De minoriteter som leva i Tyskland förföljas icke. Må en fransman stå upp och påstå att de i Saarområdet bosatta fransmännen undertryckas, plågas och berövas sina rättigheter. Ingen kan säga detta. Jag har nu i fyra månaders tid lugnt iakttagit denna utveckling, dock icke utan att ständigt varna.

På senaste tiden har jag gjort dessa varningar kraftigare. Jag lät meddela polske ambassadören för nu redan över tre veckor sedan, att om Polen skickade ytterligare ultimativanoter till Danzig, om det företog ytterligare undertryckningsåtgärder mot de därvarande tyskarna eller om det försökte att genom tullpolitiska åtgärder ekonomiskt förinta Danzig, kunde Tyskland icke längre overksamt åse det hela.

Och jag lät intet tvivel råda om att man i detta hänseende icke får förväxla dagens Tyskland med det Tyskland som var före oss. Man har försökt ursäkta metoderna mot tyskarna med den förklaringen att den tyska folkgruppen begått provokationer. Jag vet icke vari provokationerna skulle bestå hos de barn eller de kvinnor, som man misshandlar och bortför, eller vari provokationen skulle bestå hos dem som man på det mest djuriska sätt misshandlat, ibland dödat. Det vet jag ej.

Men ett vet jag, att det icke finnes någon stormakt med heder, som i längden skulle tillåta sådana förhållanden. Jag har också gjort ett sista försök att antaga ett medlingsförslag från brittiska regeringen. Den föreslog icke att den själv skulle föra förhandlingarna, utan föreslog och försäkrade oss att den skulle upprätta förbindelse mellan Polen och Tyskland direkt för att man än en gång skulle kunna komma till tals.

Jag måste konstatera: Jag antog detta förslag. Jag utarbetade för överläggningarna grundvalar som äro eder bekanta. Och jag har nu tillsammans med min riksregering två dagar suttit och väntat på om det skulle passa den polska regeringen att nu till slut sända en befullmäktigad eller ej.

Den sände oss ingen befullmäktigad i går kväll, utan den lät genom sin ambassadör meddela, att den för ögonblicket övervägde huruvida och i vilken omfattning den vore i stånd att gå in på de engelska förslagen och att den komme att informera England härom.

Mina herrar deputerade! Om man kan begära något sådant av det tyska riket och dess statsöverhuvud och om det tyska riket och dess statsöverhuvud skulle tolerera detta, då skulle den tyska nationen icke förtjäna annat än att avträda från den politiska scenen. Och här har man väsentligt missräknat sig på mig. Min fredskärlek och min ändlösa långmodighet bör man icke förväxla med svaghet eller feghet.

Jag beslöt därför i går kväll och meddelade också brittiska regeringen att jag under dessa omständigheter icke kan finna någon benägenhet på den polska regeringens sida att med oss inleda en verkligt allvarlig överläggning.

Därmed ha dessa förlikningsförslag strandat, ty under tiden kom som första svar på detta förlikningsförslag den plötsliga allmänna mobiliseringen i Polen och som ytterligare svar nya terrordåd.

Dessa händelser ha nu i natt åter upprepats. Sedan helt nyligen 21 gränsintermezzon inträffade på en enda natt, ha i natt 14 förekommit, därav tre mycket allvarliga.

Jag har därför beslutat mig för att med Polen tala samma språk som Polen nu sedan månader talat med oss. Om nu statsmän i väster förklara att detta berör deras intressen, så kan jag blott beklaga en sådan förklaring, men den kan dock icke en sekund komma mig att tveka vid uppfyllandet av min plikt. Vad vill man mer?

Jag har högtidligt försäkrat, och jag upprepar det nu, att vi icke kräva något av dessa västmakter och aldrig komma att kräva något av dem. Jag har försäkrat att gränsen mellan Frankrike och Tyskland är slutgiltig. Jag har ständigt erbjudit England vänskap och, om så är nödvändigt, det intimaste samgående. Men detta kan icke erbjudas blott från ett håll, det måste finna sitt gensvar på den andra sidan.

Tyskland har inga intressen i väster, och vår västvall är tillika för alla tider rikets gräns åt väster. Vi ha där heller inga mål för framtiden. Denna Tysklands inställning kommer icke att ändras.

De andra europeiska staterna begripa — en del av dem — vår hållning. Jag skulle här framför allt vilja tacka Italien, som under hela denna tid understött oss. Ni skola emellertid också förstå, att vi vid genomförandet av denna strid icke vilja anhålla om främmande hjälp, vi vilja själva lösa denna vår uppgift.

De neutrala staterna ha försäkrat oss om sin neutralitet. Denna försäkran är vårt heliga allvar, och så länge ingen annan bryter sin neutralitet skola även vi på det mest omsorgsfulla sätt iakttaga den.

Jag är lycklig att kunna meddela särskilt en händelse: Ni veta, att Ryssland och Tyskland regeras av två olika doktriner. Det var blott en fråga, som måste uppklaras: Tyskland har icke för avsikt att exportera sin doktrin. I samma ögonblick som Sovjetunionen icke tänker exportera sin doktrin till Tyskland ser jag icke längre någon anledning till att vi än en gång skulle taga ställning mot varandra. Och vi äro på bägge håll på det klara med, att varje strid mellan våra båda folk skulle blott bringa fördelar åt andra.

Vi ha därför beslutat oss att ingå en pakt, vilken för all framtid utesluter varje användande av våld mellan oss, vilken förpliktar oss till att konsultera varandra i vissa europeiska frågor, vilken möjliggör ett ekonomiska samarbete för oss och vilken framförallt garanterar att dessa båda stora staters krafter icke brukas med varandra eller mot varandra.

Varje försök från västern att här ändra något kommer att slå fel. Och jag skulle vilja försäkra redan nu, att detta politiska avgörande blir en vändpunkt av oerhörd betydelse för framtiden och att det är definitivt. Ryssland och Tyskland stredo mot varandra i världskriget. En andra gång får och skall detta icke mera ske.

Även i Moskva har denna pakt fått precis samma mottagande som här. Det tal, som den ryske utrikeskommissarien Molotov i går höll, kan jag endast skriva under ord för ord.

Såsom nationalsocialist och tysk soldat går jag in i denna kamp med starkt hjärta. Hela mitt liv har icke varit något annat än en enda kamp för mitt folk, för dess återuppståndelse, för Tyskland. Över denna kamp stod blott en bekännelse till tron på detta folk. Ett ord har jag aldrig lärt känna: kapitulation. Men om någon tror att vi kanske gå en svår tid till mötes, så skulle jag vilja bedja honom betänka att en gång en preussisk konung med en löjligt liten stat trädde emot en mycket stor koalition och i tre strider till slut dock stod sig framgångsrikt, emedan han ägde det trosvissa starka hjärta som också vi behöva i denna tid. Och jag skulle därför redan nu i vilja försäkra världen:

Ett november 1918 kommer aldrig mer att upprepas i den tyska historien. Liksom jag själv är beredd att ständigt sätta in mitt liv — var och en kan ta det för Tyskland och mitt folk — så begär jag detsamma även av varje annan. Men den som tror att direkt eller indirekt kunna motsätta sig detta nationella bud, han faller.

Förrädare ha intet med oss att göra. Vi bekänna oss därmed alla till vår gamla grundsats: det är fullständigt betydelselöst om vi leva, men det är nödvändigt att vårt folk lever, att Tyskland lever. Det offer som begäres av oss är icke större än det offer som talrika generationer bragt. Om vi bilda en gemenskap, svära att hålla samman, beslutna för allt, aldrig villiga att kapitulera, då skall vår vilja bli herre över varje nöd.

Rikskanslern skildrade därefter Tysklands mål. Jag är besluten, sade han, 1) att lösa Danzigfrågan, 2) att lösa frågan om Korridoren och 3) att sörja för att i Tysklands förhållande till Polen en vändning inträder som garanterar en fredlig sammanlevnad. Jag är därvid besluten att kämpa så länge att antingen den hittillsvarande polska regeringen blir benägen att åstadkomma denna ändring, eller till dess en annan polsk regering är beredd därtill. Jag vill från de tyska gränserna avlägsna elementet av osäkerhet, atmosfären av evigt inbördeskrigsliknande tillstånd. Jag skall sörja för att freden vid gränsen i öster icke blir annorlunda än den vi känna vid våra andra gränser. Jag skall vidtaga de nödvändiga handlingarna, så att de icke stå i strid med det jag redan i riksdagen givit bekant såsom förslag till den övriga världen. Det vill säga, jag skall icke föra krig mot kvinnor och barn. Jag har givit mitt flygvapen order att vid angreppen inskränka sig till militära objekt. Men om motståndaren därur tror sig kunna utläsa ett fribrev att å sin sida få kämpa med omvända metoder skall han få ett svar så att han tappar hörsel och syn. Polen har, fortsatte Hitler, i natt för första gången även genom reguljära soldater beskjutit vårt eget territorium. Alltsedan kl. 5,45 besvaras eldgivningen. Och från och med nu besvaras bomb med bomb. Den som kämpar med gift skall bekämpas med giftgas. Den som själv avlägsnar sig från den humana krigföringens regler kan icke vänta annat av oss än att vi företaga samma steg. Och jag skall föra denna kamp — vem det än blir mot — ända till dess rikets säkerhet och dess rätt tryggats. Jag har nu i över sex år arbetat på den tyska krigsmaktens uppbyggande. Vid denna tid ha över 90 miljarder använts för denna krigsmakts uppbyggnad. Den är i dag den bäst utrustade och står vitt över varje jämförelse med år 1914. Min tillit till den är orubblig. Då jag utfärdade kallelse till denna krigsmakt och då jag nu av det tyska folket fordrar offer — och så blir nödvändigt alla offer — då har jag rätt därtill, ty jag är också själv i dag lika beredd som vi förut voro att bringa varje personligt offer. Jag begär av ingen tysk man något annat än vad jag själv i fyra år var beredd att ständigt göra.

Det skall icke finnas några umbäranden för tyskar som jag icke själv omedelbart åtar mig. Hela mitt liv tillhör från och med nu riktigt mitt folk. Jag vill nu icke vara något annat än det tyska rikets förste soldat. Jag har därför åter tagit på mig den rock, som varit den heligaste och dyrbaraste för mig. Jag skall icke taga av mig den förrän efter segern eller — — detta slut skall jag icke uppleva.

Skulle nu i denna kamp något drabba mig, då är partikamrat Göring min förste efterträdare. Skulle något drabba partikamrat Göring, blir partikamrat Hess min näste efterträdare. Ni skola då vara förpliktade till

(Forts.: **Hitler,** sidan 4.)

En vy över de centrala delarna av Wilna, vilket bombarderades av tyska arméflyget tidigt på fredagsmorgonen.

Belägringstillstånd i hela landet.

Parlamentet inkallat till i morgon, som är första mobiliseringsdag.

PARIS den 1. (TT) Ministerrådet har enhälligt godkänt följande dekret som framlagts av konseljpresident Daladier:

1) Ett dekret om allmän mobilisering av lant-, sjö- och flygstridskrafterna i hela det franska territoriet, i Algeriet, kolonierna och andra territorier under fransk överhöghet. Mobiliseringens första dag är den 2 sept.

2) Ett dekret som proklamerar belägringstillstånd i de 89 franska departementen och Belfortterritoriet samt i de tre departementen i Algeriet.

3) Ett dekret som sammankallar parlamentet till lördagen den 2 september.

Smigly-Rydz.

Arvfienden angriper!

Polske presidentens budskap till folket.

WARSZAWA den 1. (TT) Pat meddelar: Polens president Ignaz Moscicki har till polska folket riktat följande budskap:

Natten till fredagen inledde vår arvfiende en offensivaktion mot den polska staten, vilket jag fastslår inför Gud och historien. I detta historiska ögonblick vänder jag mig till alla medborgare inom staten djupt övertygad om att hela nationen i försvaret av sin frihet, oavhängighet och ära skall sluta upp kring sin högste chef och sin armé och ge angriparen ett värdigt svar liksom tidigare inträffat mer än en gång i de tysk-polska relationerna. Hela det polska folket, välsignat av Gud i sin kamp för en helig och rättvis sak och förenat med sin armé, skall marschera sida vid sida till strids för den slutliga segern.

En stor grupp polska flyktingar från Danzig, som flytt från den fria staden till Gdynia, ha av polska regeringen organiserats i en "Danzigbrigad", som skall samarbeta med polska armén till landets försvar.

N:r 235B

Lösnummerpris 15 öre.

Fredagen

SYDSVENSKA DAGBLADET
SNÄLLPOSTEN.
(Grundad 1848)

1939

Extranummer

1 September

KRIGET I FULL GÅNG

Tyskt huvudangrepp mot Polen från Ostpreussen.

Strider rasa på eftermiddagen utmed hela den tysk-polska gränsen. Tyska bombflyget i aktion över städerna.

I gryningen på fredagen gick den tyska krigsmakten till angrepp mot Polen utmed hela gränsen. Enligt ett Reutertelegram från Warszawa sättes det tyska huvudangreppet in från Ostpreussen på en front mellan Dzialdowo och Chojnice. De tyska flygplanen ha gått till attack i två omgångar. I den första bombarderades sju städer, nämligen Puck, Gdynia, Torun, Bialystok, Grodno, Wilno och Bydgoszcz, och i den andra omgången företogos raider mot Warszawa, Krakow och Katowice.

Vid middagstiden voro fientligheter i gång längs hela tysk-polska gränsen, även vid Slovakiengränsen. Kl. 6,30 bombarderade tyska flygplan Westerplatte och Puck. Mellan 6 och 6,30 utsattes Krakow, Katowice, Cieszyn och Tczew för bombraider. Kl. 9 hörde man i Warszawa för första gången ljudet av luftvärnsartilleriet. Före kl. 10 hade signal till flyglarm givits fyra gånger.

Befolkningen i huvudstaden visar fullständigt lugn och exemplarisk disciplin. Över Gdynia ha tre bomber fällts. I den polska radion förklaras att den deklaration som på fredagsmorgonen gjordes av Hitler i Polen betraktas som en krigsförklaring.

I Schlesien ha icke militära tyska skaror trängt över gränsen.

Sovjet deltar ej i något krig!

Varken på Englands sida mot Tyskland eller på Tysklands mot England.

MOSKVA den 1. (TT fr. Tass) I sitt tal på torsdagen framhöll Molotov att det finns de som ur nonaggressionspakten utläsa mer än som står i den.

"Dessa gissningar åsyfta endast att utså misstro mot pakten i vissa länder. Är det så svårt att förstå att Sovjetunionen enligt den rysk-tyska nonaggressionspakten icke är förpliktad att **deltaga i något krig, varken vid Englands sida mot Tyskland eller vid Tysklands sida mot England? Är det svårt att förstå att Sovjetunionen bedriver och skall bedriva sin egen oavhängiga politik, baserad enbart på ryska folkets intressen?"**

Tyska marschordern:

BERLIN den 1. (TT fr. Deutsches Nachrichtenbüro) **Krigsmaktens överkommando meddelar:**

På befallning av ledaren och högste befälhavaren har krigsmakten övertagit det aktiva skyddet av riket. För att fylla sitt uppdrag, att sätta stopp för det polska våldet, ha den tyska härens trupper tidigt på fredagsmorgonen gått över alla de polsk-tyska gränserna till motangrepp. Samtidigt ha eskadrar ur flygvapnet startat för att angripa militära mål i Polen. Krigsflottan har övertagit skyddet av östersjön.

Förstärkt svensk försvarsberedskap.

Kungörelser om vissa inkallelser att vänta med det snaraste.

STOCKHOLM den 1. (TT) **I konseljen på fredagen har k. m:t förordnat, att förstärkt försvarsberedskap skall intas i enlighet med vissa förut utfärdade försvarsberedskapscirkulär.**

Kungörelser angående vissa inkallelser till militärtjänstgöring komma att snarast anslås. Allmänheten uppmanas att ta del av dessa kungörelser.

Beviljade uppskov med inställelse till tjänstgöring vid allmän mobilisering gälla tillsvidare även för inställelse vid förstärkt försvarsberedskap.

Krigsmakten tillhörande personal, som åtnjuter av militär myndighet beviljad semester eller tjänstledighet, skall snarast inställa sig till tjänstgöring. I trängande fall må dock tjänstledighet bibehållas efter hos vederbörande chef inhämtat medgivande.

När bomben exploderade i Berlin.

Dödstystnad när Hitler inträdde i Krolloperan. Hitlers knogar vitnade. Drama i allra största stil.

— BIFALL, JUBEL, SKRIN. —

BERLIN, fredag morgon. (SDS:s korrespondent.) Det historiska riksdagsmötet i Berlin har, medan jag telefonerar detta, tagit sin början, men ännu förefaller ingen antydan om, huru Hitlers budskap till världen lyder. Mötet försiggår i en atmosfär av nästan olidlig spänning, som inte enbart gör sig gällande i riksdagens hallar utan även har utbrett sig över hela Berlin.

Redan då berlinarna vaknade i morse var den stora krisen i full utveckling. Vid uppgångarna från Untergrundsbanorna och överallt på vägen till sitt arbete möttes de av tidningarnas stora extraupplagor med [illegible] upprop till Wehrmacht, utan att det dock var möjligt för folk att [illegible] ut, om detta betydde, att kriget [illegible] börjat eller att det stod för [illegible]. Under alla omständigheter [illegible] [illegible] i Berlin sådan, som om [illegible] redan hade utbrutit. SS-folk [illegible] [illegible] överallt i staden upp de nya plakaten med förordning om skydd mot luftangrepp. Då skolbarnen kommo fram till sina skolor blevo de tillbakavisade. Alla skolor i Berlin äro i dag stängda. Kort efteråt började ryktet om riksdagsmötet att utbreda sig över staden, och i tusental började nu folk att strömma mot Unter den Linden, Wilhelmsplatz och trakten omkring Krolloperan. Det var inte meningen, att man skulle ha hållit flera riksdagssammanträden i Krolloperan, men detta har i hast arrangerats, och hela det gamla arrangemanget med den väldiga nationalsocialistiska symbolen togs ånyo i bruk.

Riksdagsmännen se utvakade och trötta ut. De flesta av dem ha måst resa hela natten, efter att de knappast kunnat mer än återvända hem, efter Hitlers mera inofficiella sammanträden med dem. Alla loger äro överfyllda. Blott diplomatlogen är [illegible], medan jag telefonerar detta, halvtom, och det är inte gott att veta, vilka makter, som komma att låta sig representera. Man vet, som sagt, inte, vilket budskap Hitlar har att lämna, men redan nu närmar sig hans vagn Krolloperan och ett väldigt brus slår upp mot operan från människorna nere på platsen. Om huru situationen ter sig i öster, går det naturligtvis också otaliga rykten här i riksdagskorridorerna. Många tro, att en inmarsch redan börjat i större stil, men inte heller härpå föreligga några bekräftelser.

I detta ögonblick ringa klockorna, medlemmarna kallas in, fältmarskalk Göring har redan såsom ordförande intagit sin plats, och det stora mötet kan börja. Vid denna tidpunkt har även diplomatlogen blivit överfylld. Alla världsmakterna äro representerade med undantag för Polen, Frankrike och England. På andra raden sitter kammarherre Zahle, danska sändebudet, och mitt emot honom protokollchefen, den länge, rödhårige friherre von Dörnberg i ny uniform, en fältgrå, som utrikesministeriet nu anlagt med anledning av den nya situationen. På den främsta ministerraden ser man huvud vid huvud Hess i sin SA-uniform, von Ribbentrop i fältgrått, Frick, storamiral Raeder i full uniform med marskalkstav och d:r Göbbels, som sitter i djupa tankar. Över huvud taget ser man böjda huvuden överallt. Fältgrått ses överallt. Det är tydligt, att soldaterna nu spela den mest betydande rollen. Däremot befinna sig märkvärdigt nog flera civilklädda bland riksdagsmännen. Det beror på, att de blivit inkallade klockan 3 i natt. Många av dem ha redan ryckt ut i fält, och man har så tillåtit deras ställföreträdare att infinna sig, och de få också tillåtelse att deltaga i omröstningen.

Klockan 10,20 slås dörrarna upp och Führern inträder. Utanför råder jubel, men här inne i salen råder dödstystnad. Han kommer lugnt gående. Han har blivit mycket mager under den senaste månaden, litet grå i ansiktet av det mycket innesittande livet. Även han har nu ifört sig en helt ny fältgrå Führeruniform, som det säges han har burit de senaste dagarna, och som han i sitt tal förklarade sig inte ämna avlägga förrän Tysklands gränser voro säkrade.

Efter honom kommer Göring, som verkar som en jätte i jämförelse med honom. Alla göra front emot honom, men fortfarande råder denna djupa tystnad, medan han går fram längs mittelgången och tager plats vid sidan av Hess. Det ligger något overkligt över denna skog av armar, som äro utsträckta i tystnad. Men så utlöses tystnaden plötsligt i ett stormande bifall, i minutlånga heilrop.

Göring öppnar mötet helt kort: Nun spricht der Führer. Nu reser Hitler sig och går fram till talarstolen. Man lägger märke till, att han har ett tunt manuskript i handen. Då vet man redan, att det rör sig om ett kort tal. Han står några ögonblick böjd över talarstolens ljus och börjar så att tala långsamt och hest men arbetar sig snabbt upp till stor kraft. Man kan rentav sitta på åskådarläktaren och känna, att han står i sitt livs största och fruktansvärdaste ögonblick. Han använder nästan inga gester. Blott då och då på de särskilt lidelsefulla ställena knyter han handen mot bröstet, så att man nästan kan se knogarna vitna. Gester behövas ej — hela situationen är så dramatisk, att luften i salen nästan darrar av sensation.

Den ena bomben efter den andra springer över riksdagsmännens huvuden. Handsken kastas till Polen. Danzig förklaras tyskt. Med darrande röst kommer förklaringen, att Hitler inte vill strida mot kvinnor och barn, och luftvapnet har fått order om att blott uppsöka militära objekt. Så hans förkunnelse av honom själv som Tysklands förste soldat och hans förestående avresa till fronten. Den nästan halvkvävda eden, att han inte vill överleva ett nederlag. Utnämningen av de eventuella ledarna, såvida striden skulle kosta hans eget liv, Göring, Hess och därefter den tappraste, vilket faktiskt måste betyda en väljar-ledar-styrelse införd i Tyskland enligt den urgermanska väljar-kung-systemet. Det är överväldigande, det är drama i allra största stil, men också drama på så sätt, att man fortfarande sitter med en känsla av overklighet. Det är skrämmande intressant att såsom främling följa denna församling, under det, det får man säga, i världshistorien enastående talet. Det är rörelse även i diplomatlogen, det är bifall, jubel, hånskri. Det händer, att inte blott riksdagsmännen utan hela åskådarskaran reser sig upp i ett jubelskri, medan de sträcka ut händerna mot Führern. Men de exploderande bomberna verka nästan bedövande, och denna känsla av overksamhet utbreder sig, emedan denna sal är så isolerad från världen.

Vad sker därutanför? I Polen? I Danzig? I England, Frankrike, Italien? Ingen anar det, nej, inte så mycket som anar det, medan Hitler står i talarstolen. **Man känner blott** av hela sitt sinne, att nu går Europa in under ett helt nytt öde. Dess historia skrives med flammande skrift inför ens ögon, men med tecken, som man inte kan tyda, och särskilt finns det ingen, som förstår, om detta är krig eller dock icke krig. Då jublet efter Hitlers tal lagt sig, kommer det såsom en förunderlig klimax, att den torre och korrekte inrikesministern d:r Frick träder upp på talarstolen och uppläser dagens lagförslag. Det är dock sensationellt och kan eventuellt få stenen att rulla: Danzigs inlemmande i tyska riket. Helt kort förklarar Göring därefter riksdagens trohet mot Führern, alla resa sig och sjunga Tysklandssången och Horst Wesselsången. Hitler marscherar ut, hälsad med nya heilrop, och man lägger märke till, att bakom honom kommer en ström av officerare, tio, tjugo, trettio, fyrtio fältgrå tyskar. Det är, som om soldaterna nu sluta sig kring Führern, SS-män, SA-män och de politiska "leiterna" i sina olika uniformer stå ensamma kvar i salen och sprida sig långsamt, drages i en tyst ström ut till sina bilar för att köra hem till sina "Gauer" och kretsar, där de, såsom Hitler sade i sitt tal, skall sörja för stämningen i det tyska riket.

Hitler körde direkt tillbaka till rikskansliet. Trots att riksdagsmötets hållande hade tillkännagivits så sent, voro stora människomassor på benen. Särskilt var naturligtvis Wilhelmsplatz fullpackad till sista kvadr-

(Forts. Bomben, sid. 4)

Sydsvenska Dagbladet Snällposten N:r 235 B. Fredagen den 1 September 1939 3

Polen åberopar västallianserna.

Warszawa hade antagit Storbritanniens medling.

Men polackerna hade icke hunnit taga del av Hitlers anbud, förklaras på officiellt håll i London.

WARSZAWA den 1. (TT) Officiellt meddelas: Polska regeringen hade antagit brittiska regeringens medlingsaktion, vilken fortsattes med syfte att inleda överläggningar med tyska regeringen och undvika krig. En dylik förklaring avgavs till Berlin på torsdagskvällen. Till svar publicerade tyska regeringen en ny kommuniké och angav villkoren för eventuella förhandlingar. Några timmar senare började fientligheterna.

LONDON den 1. (TT) Reuters diplomatiske redaktör erfar att polske ambassadören på morgonen sammanträffade med Halifax och informerade honom om det tyska anfallet, vilket — förklarade han — utgjorde ett sådant fall av direkt angrepp som förutses i det engelsk-polska fördraget, vilket han åberopade.

I officiella kretsar i London förklaras att om Hitlers proklamation till tyska folket betyder att Tyskland förklarat Polen krig, såsom det kan synas, kan det fastslås med största bestämdhet att Storbritannien och Frankrike äro orubbligt beslutna att in i det sista uppfylla sina förpliktelser till polska regeringen.

Den tyska redogörelsen för förhandlingarna är naturligtvis helt vilseledande, förklarar man här. 29 augusti meddelade rikskanslern brittiske ambassadören i Berlin att han väntade att ett polskt befullmäktigat sändebud skulle anlända till Berlin dagen efter med fullmakt att förhandla om en överenskommelse. Han tillade att han under tiden hoppades kunna utarbeta förslag. Man väntade alltså med andra ord att Polen skulle underkasta sig den metod som påtvangs Tjeckoslovakiens president och sända ett sändebud till Berlin för att godtaga villkor, vars karaktär var helt okänd för polska regeringen. Naturligt nog har polska regeringen icke velat försätta sig själv i detta förödmjukande läge. Det är icke brukligt, även då det gäller fredsvillkor som påtvingats en besegrad makt, att kräva att underhandlarna icke skola ha tillåtelse att begära instruktioner av sin regering. Enligt brittiska regeringens uppfattning hade polska regeringen full rätt att vägra underkasta sig den behandling, tyska regeringen sökte påtvinga den.

Beträffande de villkor, som nu offentliggjorts men som hittills aldrig tillställts polska regeringen, kan brittiska regeringen endast säga att villkoren ifråga naturligtvis hade bort underställas polska regeringen i så god tid att denna fått tid överväga, huruvida de göra intrång på Polens vitala intressen eller ej. Tyskland har i en skrivelse till brittiska regeringen förklarat att det var tyska regeringens avsikt att respektera dessa intressen.

Henderson informerades muntligen om anbudet.

BERLIN den 1. (TT från DNB.) Engelska radion påstår att engelska regeringen icke underrättats om Hitlers förslag till lösningen av Danzig- och Korridorfrågan. Härtill genmäles officiellt, att de på torsdagsaftonen offentliggjorda förslagen redan på onsdagsaftonen muntligen meddelades brittiske ambassadören i Berlin, sir Henderson, av utrikesminister von Ribbentrop personligen. Vidare gav riksutrikesministern en utförlig redogörelse för de viktigaste punkterna i dessa förslag.

Tysk översiktskarta över de nuvarande tysk-polska gränserna. Korslinjen markerar den gamla tyska gränsen.

Allmän mobilisering även i England.

Parlamentet får i afton taga del av den tysk-engelska korrespondenser.

LONDON den 1. (TT fr. Havas) Konungen har undertecknat order om allmän mobilisering av armén, flottan och flyget.

Kabinettet samlades kl. 11,30 och mötet varade 1 timme och 45 minuter.

Överhuset och underhuset ha inkallats till kl. 6 i kväll. När parlamentet sammanträder komma ledamöterna att ha fått del av den korrespondens som de senaste dagarna förts mellan England och Tyskland. Korrespondensen skall nämligen på eftermiddagen publiceras i form av en vit bok.

Omkring 400,000 barn skola evakueras från omkring 2,000 skolor inom grevskapet Londons område.

Hitlers dagorder till krigsmakten.

BERLIN den 1. (TT) Deutsches Nachrichtenbüro meddelar:

Der Führer har utfärdat följande dagorder, daterad den 1 september 1939, till den tyska krigsmakten:

"Den polska staten har vägrat att gå med på den av mig eftersträvade fredliga regleringen av grannskapsförhållandena, den har i stället vädjat till vapnen. Tyskarna i Polen förföljas med blodig terror, fördrivas från hus och hem. En rad för en stormakt outhärdliga gränskränkningar bevisar, att polackerna icke längre äro villiga att respektera den tyska riksgränsen. För att göra slut på dessa vanvettiga förhållanden återstår mig intet annat medel än att från och med nu sätta våld mot våld. Den tyska krigsmakten skall med hård beslutsamhet föra striden om det återuppståndna tyska folkets ära och livsrättigheter. Jag väntar att varje soldat, ihågkommande det eviga tyska soldatskapets stora traditioner, skall göra sin plikt in i det sista. Varen alltid och i alla situationer medvetna om att ni äro det nationalsocialistiska Stortysklands representanter. Leve vårt folk och vårt rike!"

Överbefälhavarnas dagorder.

Okuvlig angreppsanda kräves av soldaterna.

BERLIN den 1. (TT fr. DNB) Överbefälhavarna för de tre försvarsgrenarna ha utgivit följande dagorder:

Dagorder för hären: "Allvarets timme har kommit. Sedan alla andra medel misslyckats, måste vapnen avgöra. I medvetandet om vår rättmätiga sak draga vi till strid för ett klart mål: att ge den tyska nationen och det tyska livsrummet varaktigt skydd mot främmande övergrepp och maktanspråk. Som bärare av den gamla arméns stolta tradition skall den unga nationalsocialistiska hären rättfärdiga det förtroende, som givits åt den. Under der Führers överbefäl vilja vi kämpa och segra. Vi bygga på det tyska folkets beslutsamhet och enighet, vi äro medvetna om den tyska försvarsberedskapens styrka och kraft. Vi tro på der Führer. Framåt, med Gud för Tyskland!"

Dagordern till krigsflottan lyder: Führerns kallelse har utgått till oss. Avgörandets timme finner oss redo att försvara vårt fosterlands ära, rätt och frihet. Ihågkommande vår ärorika tradition skola vi föra striden i orubbligt förtroende till vår ledare och i fast tro på vårt folks och vårt rikes storhet".

I dagordern till flygvapnet heter det bl. a.: "Kamrater! Der Führer har kallat oss! Er stora timme har slagit! Flygvapnet, som under många år varit ett av de mest verksamma redskapen i der Führers fredspolitik, äger nu att bevisa att det i det avgörande ögonblicket är redo att fylla sina väldiga uppgifter. Flygare, i blixtsnabba anfall skola ni tillintetgöra fienden, där han sätter sig till motvärn eller flyr i upplösning. Ni skola bryta igenom och krossa varje motstånd med en sista offervillig insats. Män, som tillhöra flygvapnets markformationer, ni skola med glatt mod och samvetsgrant förbereda och skydda era kamraters insats och deras säkerhet i luften. Ni som tillhöra luftvärnsartilleriet! Ni skola skjuta ned varje angripare. Kamrater: För oss finnes det blott en lösning — seger!"

Burckhardt har lämnat Danzig.

Polske ambassadören kvar i Berlin i går förmiddag.

BERLIN den 1. (TT Havas) Polske berlinambassadören Lipski och alla hans medarbetare befunno sig kl. 11,30 ännu i Berlin.

Den tyska radion meddelar att Forster i Danzig gjorde ett besök hos folkförbundets överkommissarie Burckhardt på morgonen och att Burckhardt senare avreste från Danzig med sin stab.

Hakkorsflaggan vajar nu på överkommissariatets byggnad.

I den polska rundradion meddelas att tyska flygdetachement med bombkastning angripit de öppna polska städerna Katowice, Krakow, Grodno och Westernplatte. Med anledning härav konstateras från officiellt tyskt håll att det tyska luftvapnet i enlighet med sina instruktioner nedkastat bomber uteslutande på militära mål i och vid dessa befästa platser.

En angreppsförklaring . . .

WARSZAWA den 1. (TT.) Polska Telegrambyrån Pat meddelar:

Oberoende av de fall av tyska angrepp mot Polen, som ägt rum i natt, utgör den proklamation, som rikskansler Adolf Hitler tidigt på fredagsmorgonen utfärdade, en formell angreppsförklaring mot Polen.

Ingen panik.

WARSZAWA den 1. (TT.) Pat meddelar:

De tyska flyggrupperna under natten och morgonen verkställdes utan föregående varning och i uppenbar avsikt att sprida skräck och panik bland försvarslösa städers civilbefolkning. Detta försök lyckades icke, ty befolkningen visade fulländad disciplin och kallblodighet och fast vilja att försvara sig mot angriparen.

Krigslagarna i kraft.

BERLIN den 1. (TT fr. Havas) I den officiella tidningens nummer för fredagen publiceras ett dekret av 17 augusti 1938 om speciell straffrätt, som skall äga tillämpning i krigstid.

Danzig proklamerar återvändandet.

DANZIG den 1. (TT fr. DNB) Distriktsledare Albert Forster har till Danzigs befolkning riktat följande proklamation:

"Män och kvinnor i Danzig! Den stund som ni sedan 20 år längtat efter har kommit. Danzig har i dag återvänt hem till det stora tyska riket. Vår ledare Adolf Hitler har befriat oss. På de offentliga byggnaderna i Danzig vajar i dag för första gången hakkorsfanan, det tyska rikets fana. Den vajar emellertid också på de förutvarande polska byggnaderna och överallt i hamnen. Från det gamla rådhusets och den ärevördiga Mariakyrkans torn ringa klockorna in Danzigs befrielsestund. Vi tacka vår Gud, att han givit der Führer kraft och möjlighet att befria också oss från Versailles-diktatets anda. Vi Danzigbor äro lyckliga över att nu också få vara rikets medborgare.

Danzig-män och Danzig-kvinnor! Vi vilja i denna högtidliga stund stå tillsammans, räcka varandra handen och ge der Führer det heliga löftet att göra allt vad som står i våra krafter för vårt härliga, stora Tyskland. Leve det befriade, åter till riket hemvända tyska Danzig! Leve vårt stora tyska fädernesland! Leve vår älskade ledare Adolf Hitler!

Danzig den 1 september 1939."

Forster utnämnd till chef för civilförvaltningen.

BERLIN den 1. (TT från DNB) Rikskansler Hitler har avsänt följande telegram till distriktsledare Forster:

"Jag mottager den fria staden Danzigs proklamation om dess återvändande till tyska riket. Jag tackar er, distriktsledare Forster och alla män och kvinnor i Danzig för den orubbliga troheten, som ni visat under så många år. Stortyskland hälsar er ur överfyllt hjärta. Lagen om återföreningen kommer genast att sättas i kraft. Jag utnämner er till chef för civilförvaltningen i området Danzig.

Adolf Hitler."

Danzigbukten spärrad för kommersiell trafik.

Meddelande till svenska legationen i Berlin.

STOCKHOLM den 1. (TT) Det tyska utrikesdepartementet har, enligt vad TT erfarit, meddelat svenska legationen i Berlin följande bestämmelser med begäran att dessa omedelbart måtte meddelas den svenska regeringen.

För avvärjandet av fientliga övergrepp av polska luftstridskrafter har man fr. o. m. tidpunkten för dettas överlämnande att räkna med militära operationer över Danzigbukten och det polska statsterritoriet.

Alla neutrala luftfarkoster varnas i deras eget intresse för att överflyga nedanstående områden, nämligen det polska statsterritoriet och det havsområde som begränsas i väster av 18 graden 5 minuter ostlig längd (tysk-polska gränsen) och i öster av 20 grader östlig längd (öster om fyrtornet Brüsterort) och i norr av 55:e breddgraden. Inom ovannämnda områden utsätta sig neutrala luftfarkoster för faran att bli beskjutna.

Vidare har man från samma tidpunkt att räkna med militära sjöoperationer i Danzigbukten inom samma område, som ovan angivits beträffande flygoperationer. Alla i Östersjön befintliga fartyg varnas i deras eget intresse för att överfara angivet sjöområde. Fartyg som befinna sig på väg till hamnar inom detta område erhålla anvisning av tyska sjöstridskrafter att anlöpa andra hamnar.

Tillträdet till Gdynias hamn är spärrat. Varje in- eller utlöpande i denna hamn medför fara för fartygets förstöring.

Allt trafikflyg över Tyskland förbjudet.

BERLIN den 1. (TT.) Genom en på fredagen av rikskansliministern för luftfarten och flygvapnets överbefälhavare utfärdad förordning förbjudes med omedelbar verkan och med upphävande av alla tidigare förordningar all flygtrafik med inländska och utländska flygplan över tyskt suveränitetsområde. Förordningen gäller icke flygplan, som användas i tyska krigsmaktens tjänst, eller regeringsflygplan. De som överträda förbudet utsätta sig för faran att bli beskjutna.

Franco utser militär guvernör.

BURGOS den 1. (TT.) General Franco har utnämnt general Saliquet till militärguvernör i Madrid. General Garcia Escamez har utnämnts till militärguvernör i Barcelona, general [illegible] till motsvarande post i Sevilla medan general [illegible] och [illegible] utsetts till militärguvernörer i Cartagena resp. [illegible].

Skulden är Englands, förklarar Tyskland.

Officiöst uttalande om Berlins synpunkter på britternas hållning under krisen.

BERLIN den 1. (TT från DNB.) I en artikel i Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz heter det bl. a.: Medan engelske ambassadören i Berlin givit uttryck åt engelska regeringens intresse av en fredlig reglering av den tysk-polska tvisten och fört överläggningar som skulle underlätta en omsesidig förståelse, har man på andra håll i London uppenbarligen verkat i en annan riktning.

Artikeln citerar därefter uppgifter i utländsk press enligt vilka medan det engelsk-tyska meningsutbytet ännu var i full gång England givit Warszawa en vink på grundval av i vilken den polska regeringen beslutat att ge order om ytterligare mobiliseringsåtgärder. Ett sådant tillvägagångssätt från Englands sida är icke någon nyhet. Det påminner om den 21 maj förra året då på en liknande vink den tjeckiska mobiliseringsordern utfärdades. Det erinrar vidare om det faktum att — medan Hitler och [illegible] vid förhandlingsbordet i [illegible] ännu bemödade sig om att uppnå ett samförstånd — sterligen från London [illegible] ett meddelande enligt [illegible] icke längre kunde övertaga ansvaret för att avråda tjeckiska regeringen från att mobilisera.

I utlandet har under den senaste tiden vid olika tillfällen paralleller dragits mellan Tjeckoslovakiens och Polens situation. Parallellen består i att de båda länderna vilka ha de allierades nåd år 1918 att tacka för sina territoriers storlek icke minst sökt styrka sitt existensberättigande med sin beredvillighet att vid varje tillfälle stå Versaillesdiktatorerna till förfogande. Det ödesdigra i båda fallen är att man på västmakternas sida styrkt regeringarna i Tjeckoslovakien och Polen i denna "mission" och varken ägt insikten eller ansvarskänslan att förstå realiteterna i Mellaneuropa. Liksom på sin tid Benesjregeringen ända till sista ögonblicket uppmuntrades i sin fientliga hållning och halsstarrighet mot Tyskland stärkes i dag — medan man till det yttre försöker åstadkomma ett samförstånd genom garantier av alla slag — Polens oeftergivlighet. Därmed förstör man varje möjlighet att på något sätt göra de rättsgrundsatser, som man en gång själv antagit, gällande i en slutlig uppgörelse i godo.

Hur situationen än ter sig kan ingen fritaga engelska regeringen från det ansvar som det genom en så tvetydig hållning påtager sig. I grund och botten svarar denna mot andan i en politik som trots alla varningar ännu en gång har bekräftat den beryktade blankoväxeln till Polen. Engelska och franska folken ställas därigenom inför ett läge i vilket de se sitt öde och sin fred utlämnade åt den ödesdigra automatiska alliansen vilken genom den polska politikens höga spel i varje ögonblick också kan driva dem in i ett krig. De torde å andra sidan ha hört talas om rikskansler Hitlers storsinta förslag att skapa en varaktig fred i Östeuropa. De kunna om det lyckas söka sig tillbaka från blankoväxelns och de automatiska garantiernas politik till [illegible] med utgångspunkt därifrån se fram mot en lika stor reglering av de [illegible] samt skapandet av en europeisk fred om vilken alla folk kunna förena sig emedan den ger alla deras naturliga rättigheter.

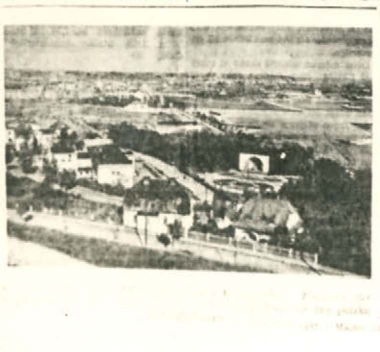

50-TALET SVENSKAR I WARSZAWA

Tre kvinnor kvar. — Allt väl på beskickningen.

STOCKHOLM den 1. (TT) Utrikesdepartementet meddelar, att departementet på fredagsförmiddagen haft telefonförbindelse med vår legation i Warszawa och därvid fått veta att allt är väl på beskickningen.

Inom legationen finnes ett luftskyddsrum, som kan rymma alla svenskar som vistas i Warszawa. Luftskyddsrummet har nyligen besiktigats av en svensk expert, som funnit anordningarna fullt tillfredsställande. Där finnes även material för släckning av brandbomber etc., material för mörkläggning o. s. v. Gasmasker av svensk tillverkning finnas.

Det är ett femtiotal svenskar som f. n. vistas i Warszawa, huvudsakligen cheferna för svenska företag och deras närmaste män. De flesta svenska kvinnorna ha lämnat Polen, men tre kvinnor, som tillhöra legationen, äro kvar.

Skona obefästa städer, vädjar Roosevelt.

WASHINGTON den 1. (TT) Roosevelt har vädjat till alla "potentiella deltagare i ett europeiskt krig" att ge utfästelser om att icke bombardera obefästa städer.

112

Skånska Dagbladet — Lördagen den 31 maj 1952

Åttioåring i Skurup hade 110 kr. om året

I Sandåkra by, ett par km norr om Skurup, bor arbetaren Jöns Nilsson. Han fyller åttio år den 2 juni. Kring hans trevna hem ligger en välskött trädgård, snyggt och välordnat är det också inomhus, men Jöns Nilsson och hans hustru har fått arbeta hårt för att vinna trygghet på ålderdomen.

Jöns Nilsson föddes i Bjäresjö och arbetade från ungdomen vid jordbruket. Han hade anställning på en av Kärragårdarna under Krageholms gods. På den tiden fullgjorde bönderna delvis sitt arrende i form av arbetsprestationer vid godset. Så fick Jöns Nilsson tillsamman med många arbetskamrater, drängar och pigor, tidvis gå till "hoa", som det hette, d. v. s. fullgöra dagsverken vid herrgården i husbondens ställe. Vid höstetiden kunde man få se rader av huggare om 25 man meja av säden på fälten. Pigorna tog upp och band säden i kärvar. När sedan tiden för tröskning var inne, blev det ett hårt slit. Man hade varken halmpressar eller elevatorer utan halmen buntades ihop och bars på ryggen till sin plats i loglängan. För att få långhalm till taktäckning tröskades rågen med "plejel". En sådan har Nilsson ännu kvar.

När Jöns Nilsson berättar om dessa hårda arbetsår är det med en glad glimt i ögat, ty allt var

inte trist och grått. Det fanns ljuspunkter och till dem hörde de många gillena. Under året räknade tjänstefolket som sin rätt att ha tio gillen. Tre av dessa var speciellt för manfolken och hade det betecknande namnet "rommelgillen". Vid de övriga var kvinnfolken med och då blev det också dans och gamman. Särskilt många gillen hölls vid jultiden, men dessutom hade man gillen vid påsk, fastlagsgille, avskedsgille vid avgången ur tjänst och "välkomma", då tjänst tillträddes i Mikaelitiden. Obligatoriska var vidare två dagar fritt efter fullbordad sådd och inbärgad gröda, och då firade man också kalas. Kring dessa gillen fanns en fast traditionä som med sådan makt gjorde sig gällande, att inget husbondefolk föll på tanken, att vägra, då tiden för gille var inne.

Tio av gårdarna i trakten kring Kärrgårdarna bildade ett lag, och dylika gårdslag fanns även i Årsjö, Sövestad m. fl. orter under Krageholm. Ordningen för gillesskyldighet avgjordes genom lottdragning. Jöns Nilsson och hans hustru omtalar, att även deras förfäder varit med om samma gillesordning och samma patriarkaliska form för nöje som de förtäljer om från sin egen ungdom. Gillesgården skulle dock inte bestå allt i förplägnadsväg. Pigorna hade till uppgift att medföra "förning" från hemgården till gillet.

År 1896 kom Jöns Nilsson till gården Nyvång under Svaneholm som statkarl och stannade på denna plats till 1907. Från dessa år har han kvar en lönebok, som ger gott besked om en statkarls lön och levnadsvillkor. 1896 var den kontanta lönen 110 kr. och stat utgick i form av 700 kg. råg och 600 kg. korn årligen. Till bränsle lämnades varje år åtta lass torv och fyra lass ris. Statkarlen hade dessutom 1,200 sträckfamnar potatis att skörda från gårdens ägor, och dagligen fick hans hustru vid mejeriet i Svaneholm hämta en kanna söt mjölk och en kanna skummjölk. Spannmål och potatis använde Nilsson och hans hustru delvis till att föda upp grisar och sälja, men stor blev inte förtjänsten, eftersom en slaktfärdig gris inte kostade mer än ungefär 40 kr. Med strävsamhet och sparsamhet gick det dock ihop. Fru Nilsson arbetade också vid gården och hade i början 80 öre om dagen. Med glädje minns de båda de trevliga höstagillen som herrskapet Ehrensvärd anordnade på herrgården. Då vankades läcker mat, toddy serverades i hela såar och dansen trädes i det vackert lövade magasinet. Så småningom höjdes kontantlönen, men över 200 kr. kom den inte.

Vid sekelskiftet rådde stor livaktighet i Skurup. Byggnadsverksamheten var livlig, industrier grundades och många flyttade till samhället. Jöns Nilsson kom med i den allmänna expansionen som byggnadsarbetare hos byggmästare N. H. Nordén från 1907 och fortsatte inom byggnadsbranschen många år framåt. Han fick sålunda vara med om att bygga upp stora delar av det nuvarande Skurup, bl. a. nr 5-området och stora delar av bebyggelsen kring köpingens huvudgator. Under betsäsongen hade han anställning vid Svedala sockerfabrik, där han arbetade från 1917 till 1933.

När Jöns Nilsson nu vid 80-årsdagen ser tillbaka på sitt liv, kan han göra det i förvissningen att han utfört en livsgärning mer krävande än de flestas. Han har trivts med arbete och aldrig klagat. Han tycker att den gamla tiden var bra på sitt sätt men den nya är inte heller illa. Bland det som han gillar i nutiden är bl. a. folkpensionen. Gärna pysslar han i sin trädgård men sin ungdoms hobby har han inte på länge utövat. Det var att tälja fåglar i trä. En hel rad prydliga saker i hemmet vittnar dock om hans förmåga i den vägen.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Hugo Jacobsson* med maka *Greta*, f. Jönsson, Skurup.

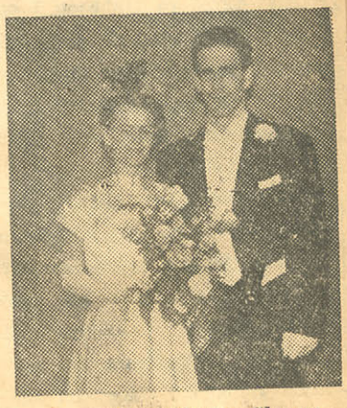

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Ove R:son Nelander* med maka *Gunnel*, f. Bringsmark Skurup.

SVANEHOLM HAR FÅTT 10.000 KRONOR I PRESENT AV F. D. YSTADBO I USA.

Planerna på Macleanstaty ljusnar nu.

Kommer man till Skurup och talar om köpingens och socknens utveckling med f. d. rektorn vid folkhögskolan Nils Buhre, sekreterare i Vemmenhögs härads fornminnes- och hembygdsförening sedan 1917 och i andelsföreningen, som möjliggjorde inköpet 1935 av Svaneholms slott jämte 90 tunnland skog och sjö för 90,000 kr., sedan 1935, då köpet kom till stånd, är det självklart att man glider in på Svaneholm, Rutger Maclean och hans betydelse för Skurups utveckling. Rektor Buhre undervisar fortfarande några timmar i veckan i engelska, men hans hobby som pensionerad är Svaneholms slott, fornminnesföreningen och dess samlingar, för vilket allt han hyser ett brinnande

Svaneholms slott i dekorativt perspektiv, t. h. rektor Nils Buhre, energisk slottssekreterare.

Skurup kallades "Ströland" efter de många jordlapparna.

— Det skulle naturligtvis föra allt för långt att dra Svaneholms och Rutger Macleans historia i det här sammanhanget, säker rektor Buhre medan vi gästar slottet och tittar på de betydande samlingarna, som fornminnesföreningen åstadkommit på 12 år, men Svaneholm, Maclean och Skurup är intimt förenade med varandra. Från 1782, då Maclean ärvde Svaneholm, och till 1816, då han dog, hann denne slottsherre med ett livsverk, som blivit av oerhört stort värde och som gett impuls till ett viktigt ingrepp i jordbruket i hela vårt land. Det var Rut-

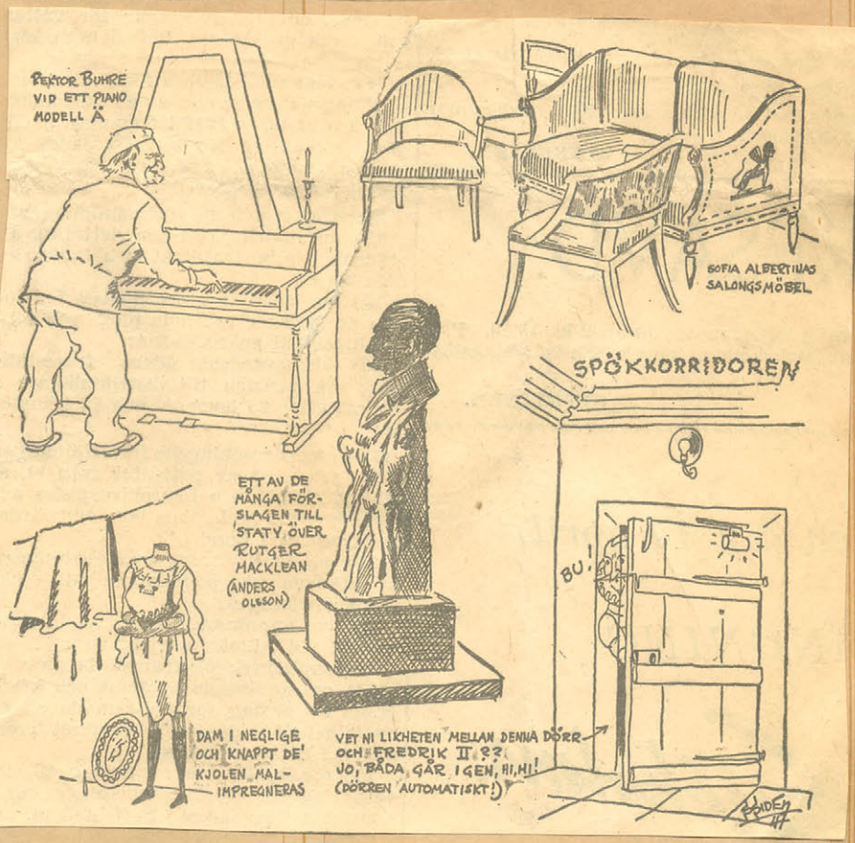

1.

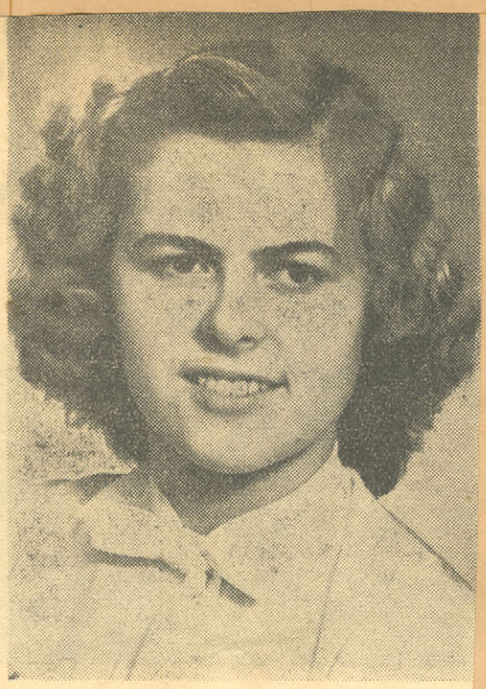

2.

5.

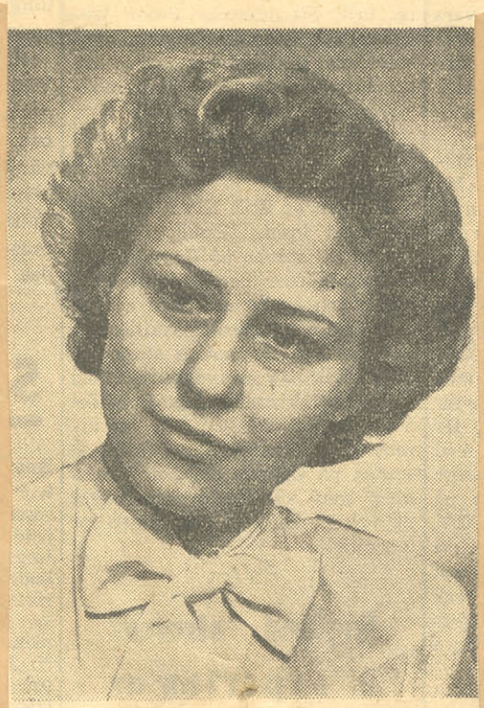

3.

4.

Så här gör man ortsavdrag:

I. Om man är ensamstående:

Taxerad inkomst	Avdrag i ortsgrupp I	II	III
2 600 och där under	1 600	1 700	1 800
3 000	1 520	1 640	1 880
4 000	1 320	1 420	1 530
5 000	1 120	1 210	1 310
6 000	920	1 000	1 080
7 000	720	790	860
8 000	520	570	630
9 000	320	360	410
10 000	120	150	180
10 500	20	40	70

Vid högre inkomster blir det inget ortsavdrag.

II. Om man är äkta makar:

Taxerad inkomst	Avdrag i ortsgrupp I	II	III
Alla inkomster	2 500	2 625	2 750

För äkta makar som båda haft inkomst skall ortsavdraget dras från deras **sammanlagda** taxerade inkomster. På vardera makens skattsedel anges därefter makarnas **gemensamma** beskattningsbara inkomst.

Så är beräknas skatten:

Om Ni har en beskattningsbar inkomst mellan kr.		Blir skatten först kr.		Och härtill lägger Ni sedan		
0—	1 000	—	10 %	av den besk.-bara ink.		
1 000—	2 000	100	11 %	av den del av besk. ink.		
				som överst. kr.		1 000
2 000—	3 000	210	12 %	som överstiger		2 000
3 000—	4 000	330	14 %	„	„	3 000
4 000—	6 000	470	16 %	„	„	4 000
6 000—	8 000	790	18 %	„	„	6 000
8 000—	10 000	1 150	20 %	„	„	8 000
10 000—	12 000	1 550	24 %	„	„	10 000
12 000—	14 000	2 030	28 %	„	„	12 000
14 000—	16 000	2 590	32 %	„	„	14 000
16 000—	20 000	3 230	36 %	„	„	16 000
20 000—	30 000	4 670	40 %	„	„	20 000
30 000—	40 000	8 670	45 %	„	„	30 000
40 000—	60 000	13 170	50 %	„	„	40 000
60 000—	100 000	23 170	55 %	„	„	60 000
100 000—	200 000	45 170	60 %	„	„	100 000
över	200 000	105 170	70 %	„	„	200 000

KVÄLLSPOSTEN 20 öre
Nr 292 • Årgång 3 Söndagen den 29 oktober 1950 ★

Konung Gustaf död

Riksmarskalken Ekeberg meddelade kl. 09.03 på söndagsmorgonen från Drottningholms slott:

Hans Majestät konung Gustaf V, Sveriges, Götes och Vendes konung, har i dag den 29 oktober 1950, kl. 08.35 förmiddagen i en ålder av 92 år och i sitt 43:e regeringsår lugnt och stilla avlidit på Drottningholms slott.

Djup sänker sig kungssorgen över landet, varm och innerlig är tacksamheten för den bortgångne landsfaderns av ridderlighet, klokhet och levande ansvarskänsla präglade konungagärning.

1952.

Hans Ove Severt Skurup.

BRÖLLOP

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Frank Bergman* med maka *Strid*, f. Lindskog, Skurup.

— Hr *Kurt Olsson*, Rydsgård, med maka *Ingrid*, f. Andersson. Lidbergs Foto.

— Hr *Johan Hötzel*, Rydsgård, med maka *Astrid*, f. [illegible]

BRÖLLOP

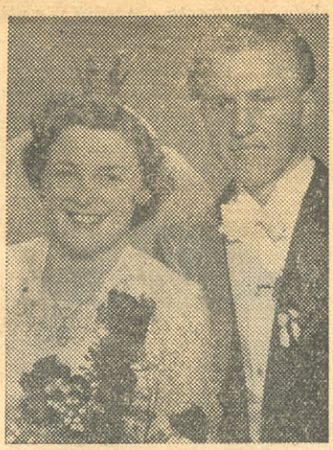

Foto: Lidbergs Foto: Skurup.

Frisörmästare *Erik Åkesson* med maka *Gull-Britt*, f. Karlstedt, Skurup.

Foto: Lidbergs Foto: Skurup.

Hr *Stig Permgård*, Malmö med maka *Viola*, f. Hansson, Västra Vemmenhög.

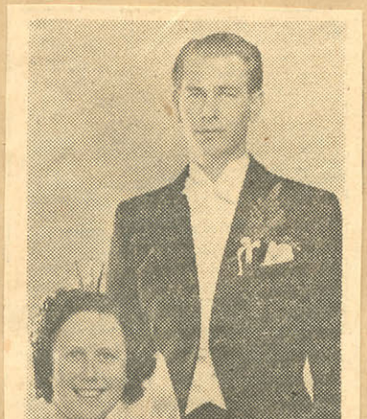

— Hr *Axel Mårtensson*, Skurup, med maka *Gulli*, f. Andersson, Slimminge. Lidbergs Foto.

NYGIFTA

Överst herr *Axel Mårtensson*, Skurup, med maka *Gulli*, född Andersson, Slimminge. Därunder frisörmästare *Erik Åkesson*, Skurup, och hans maka *Gull-Britt*, född Karlstedt samt underst herr *Nils Persson*, Skurup, med maka *Inga, född* Nilsson, Dalby.

(Lidbergsfoto).

— Hr *Ingvar Nilsson*, Rydsgård, med maka *Inga*, f. Nilsson, Knickarp. Lidbergs Foto, Skurup.

— Hr *Nils Börje Hansson*, Vemmenhög, med maka *Inga*, f. Jönsson, Skurup. Lidbergs Foto.

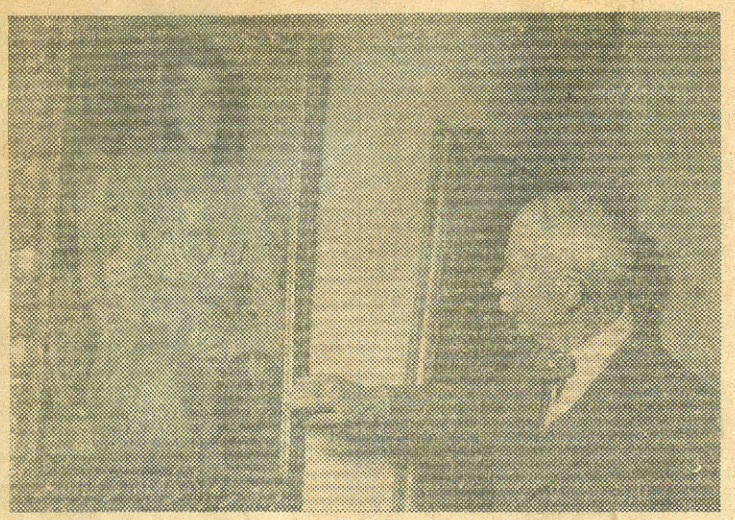

Konstnären vid det charmanta porträttet av fröken Adine Hamilton.

Jonas Åkessons utställning på Svaneholms slott öppnad

Jonas Åkessons utställning på Svaneholms slott, som öppnades i går, är ett evenemang, som med all säkerhet kommer att livligt uppmärksammas. En separatutställning av denne konstnär hör till sällsyntheterna, och alldeles särskilt glädjande är att så utsökta ting — både äldre och nyare — tagits med.

Utställningen omfattar 31 målningar, som vackert hängts i empiresalongen och stora festsalen samt de intill denna gränsande rummen: långa förmaket, blå kabinettet och grevinnans skrivrum. Jonas Åkesson har själv svarat för hängningen och har lyckats göra underverk med tavlornas placering, som — med hänsyn till belysningsförhållanden och annat — måste ha varit ett svårlöst problem.

Utställningen äldsta målning är det stora porträttet av Svaneholms siste ägare, greve Augustin Ehrensvärd, målat redan 1904. Det tillhör slottets samlingar och har under årens lopp allmänt beundrats av gäster och besökande i tiotusental. Det är f. ö. känt även från de stora internationella utställningarna på kontinenten i den gamla goda tiden före världskrigen.

Ett som konstverk ännu större porträtt är det av Harald Stjernswärd, på sin tid konstnärens elev i målning. Porträttet, målat 1909, är ett mästerstycke i impressionism och i livfull människoskildring.

Samma utsökta konst präglar sådana verk som porträtten av konsul Gustaf Hagerman, fröken Adine Hamilton och greve Pontus De la Gardie — för att nu nämna endast ett par —, förnämliga i färg och i plastisk genomarbetad form.

Det vore frestande att dröja inför vart och ett av konstverken, men för dagen får vi nöja oss med att endast i korthet omtala utställningen, som man hoppas får stanna ett par månaders tid. Den gör Svaneholms slott en utomordentlig sevärdhet rikare, vilket helt visst kommer att uppskattas.

—t.

Vägledning för klubbledare

Klubbledarkursens lärare och deltagare.

Under den gångna veckan har en klubbledarkurs varit anordnad på Skurups lantmannaskola. Kursen började på onsdagen och avslutades på lördagen.

Initiativet till kursen har tagits av Ungdomsnämnden i Malmöhus län och syftet har varit att stimulera och vägleda intresserade personer till att bli ledare för Unga odlareklubbar i länet. Ungdomsinstruktör Allan Ljunglöw har haft mycket att meddela ur sin rika erfarenhet från arbetet i klubbarna, ordf. i Ungdomsnämndens programråd lantmästare Linge hade en hel del att tala om hur man organiserar klubbarbetet och chefskonsulenten i JUF Alvar Lindberg, Stockholm, medverkade med föredrag. Lantmannaskolans lärare har hållit föredrag om växtsjukdomar, skadeinsekter, potatisodling etc.

Bland kursdeltagarna märktes en del intresserade lärare och lärarinnor men också intresserade ungdomar från klubbarna. På fredagskvällen hade kursdeltagarna anordnat underhållningsafton på skolan och inbjudit allmänheten. Ganska många hade infunnit sig. Ungdomar från klubbar i orten medverkade och framförde små sketcher, spelade och sjöng av hjärtans lust, vilket livligt uppskattades.

Skolavslutning i Skurup

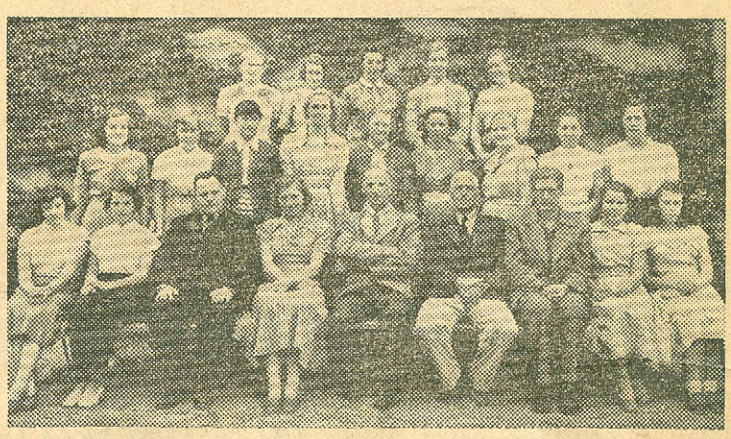

Sommarkursens elever vid Skurups folkhögskola samlade.

BRÖLLOP

Foto: Lidberg, Skurup.

Mejeriföreståndare *Kurt Jönsson* med maka *Signe-Karna*, f. Persson, Skivarp.

Foto: Lidberg, Skurup.

Lantbrukaren *Kjell Svensson*, Slätterödsgården med maka *Karin*, dotter till framlidne handlanden Edv. Jönsson och hans maka, f. Nilsson, Börringe.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Sixten Christiansson*, Gärdslöv med maka *Berit*, f. Magnusson, Grönby.

Foto: Lidberg, Skurup.

Banktjänsteman *Jan Bergelin*, Lund med maka farm. kand. *Sonja*, f. Ralston, Skurup.

Kursavslutning i Skurup

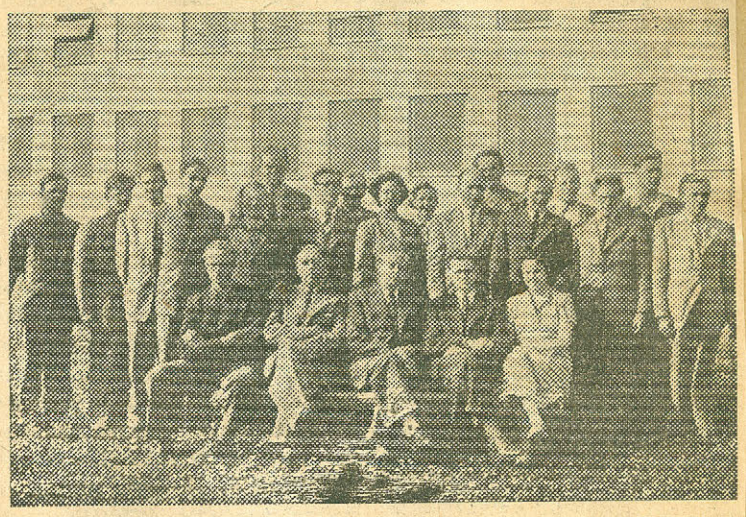

Lärare och elever vid Skurups lantmannaskola efter kursavslutningen.

A Skurups lantmannaskola har kursavslutning hållits med fortsättningskursen, vilken pågått sedan den 14 januari med uppehåll för vårbruket. Det var första gång som en dylik kurs förlagts till denna årstid. Anledningen härtill var att man ville pröva sig fram och få kursen förlagd till en tidpunkt som minst inkräktade på jordbruksarbetena.

Foto: Lidberg ,Skurup.

Hr *Eric Bengtsson*, Slimminge med maka *Gudrun*, f. Persson, Bläntarp.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Allan Nilsson* med maka *Inga*, f. Rydén, Rydsgård.

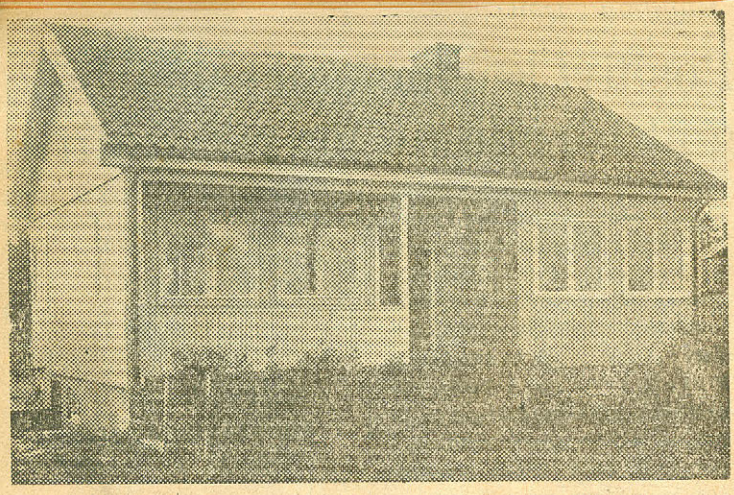

Skurups skytteförenings skyttepaviljong.

Skurups skytteförening firar 60-årsjubileum

Den frivilliga skytterörelsen i Skurup kan indelas i två tidsperioder. Den första omspänner tiden 1832—1900, då Skurups skyttegille existerade. Den andra från 1892 till dags datum, då Skurups skytteförening som arvtagare till Skyttegillet ansvarat för den frivilliga skytteverksamheten.

Den 12 juni 1892 bildades å Skurups folkhögskola en sammanslutning, som fick namnet Skurups skyttegille. Initiativtagare var löjtnant Hallenborg å Svaneholms slott och folkskoleföreståndare N. Hansson.

Skjutövningarna bedrevs vid Brägnehus. Skjutbanan hade en längd av endast 225 m. och var alltså i nättaste laget. Den 4 juli 1894 inleddes underhandlingar om anläggandet av en skjutbana vid Zimmermans backe i Sandåkra men projektet måste slopas. Kort därpå upplöstes skyttegillet på grund av bristande intresse från allmänhetens sida.

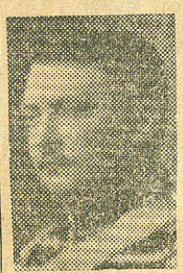

Löjtnant M. Hallenborg

År 1901 bildades Skurups skytteförening. Initiativtagare var köpman Fredrik Kullenberg och skräddarmästare L. Svensson. Kullenberg blev ordf. Skjutbanan vid Zimmermans backe arrenderades på 10 år, och skytteväsendet fick nytt uppsving. Den 4 juli 1902 beslöts bildandet av Skurups skytteförenings jordbruks A.-B., som fick i uppdrag att inköpa hemmanet nr 131/4 mantal i Sandåkra för att skjutbanan skulle stå på säker grund.

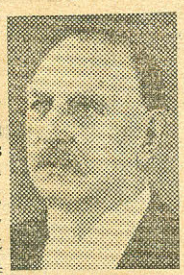

Direktör Fr. Kullenberg

År 1904 var medlemsantalet 153 skyttar, därav 45 skolgossar. Under året lossades cirka 20.000 skott. 7 medlemmar deltog i årets riksskyttetävling i Stockholm, varav 3 hemförde pris.

dess förste mästerskytt korades föreningens ordf., Jöns Knutsson.

Effektivt stöd åt föreningen

Åren efter första världskriget kännetecknades av ett ständigt nedåtgående intresse för skytterörelsen och tiden 1925—1935 kan betecknas som den mörkaste i föreningens historia. Medlemsantalet sjönk till 30—35 st.

År 1932 drabbades föreningen av en svår förlust, då dess verksamme ordf. avled. Jöns Knutsson hade varit just den eldsjäl och den fasta klippa som behövdes under de mörka åren. Som efterträdare och ordf. valdes köpman E. Öhnner. Han har samma stora intresse för skyttet som J. Knutsson och därtill möjlighet att på ett effektivt sätt skänka föreningen sitt stöd.

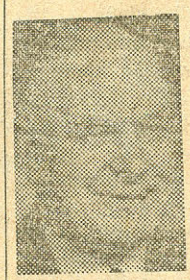

Direktör E. Öhnner

År 1938 beslöt föreningen upptaga pistolskjutningen på programmet. Ett gott samarbete har hela tiden pågått mellan Polismännens pistolklubb och skytteföreningens pistolklubb. En av dess medlemmar blev samma år uttagen att representera dess organisation vid pistoltävlingar i Schweiz, nämligen järnvägstjänsteman Allan Rönnerfalk.

Den första fältskjutningen hölls vid Brägnehus i snöstorm år 1940. Sedan följde varje vår och höst fältskjutningar för egna skyttar. Föreningen har haft uppdraget att för Malmö-Ystad skyttekrets anordna fältskjutningar.

11/9-52 Hb R.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Börje Bruhn* med maka *Margit*, f. Larsson, Slimminge.

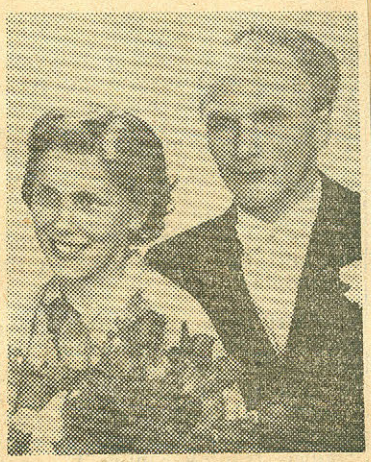

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Adolf Haugli* med maka *Ann-Britt*, f. Nilsson, Venjan.

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Allan Andersson* med maka *Britt*, f. Karlsson, Skurup.

BRÖLLOP

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Nils Persson* med maka *Elsa*, f. Malmberg, Skurup.

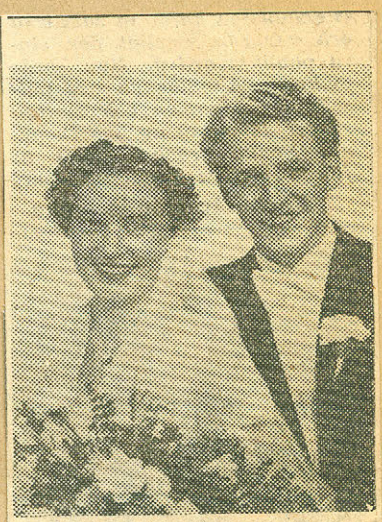

Foto: Lidberg, Skurup.

Hr *Erik Hallgren*, Malmö med maka *Aina*, f. Persson, Malmö.

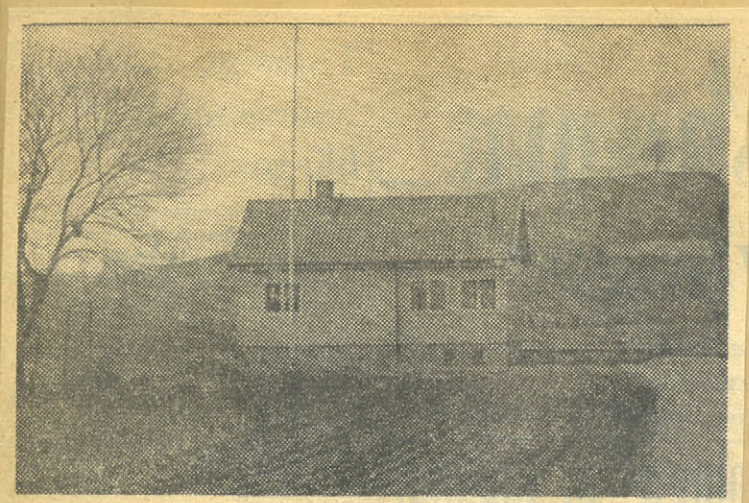

Skyttepaviljongen med skjutbanorna

Från vänster sekr. i Malmö-Ystads skyttekrets, Karl Olsson, disp. Nils O. Jönsson, Skurup, samt ordföranden direktör E. Öhnner, Skurup, och ordföranden i Malmöhus läns skytteförbund kapten Folke Rolf, Ystad.

Löjtnant Hallenborg,
initiativtagaren

Fredrik Kullenberg

De som erhöll förtjänstplaketter vid Skurups skytteförenings jubileum.

Många hyllade vid Skurups skytteförenings jubileum

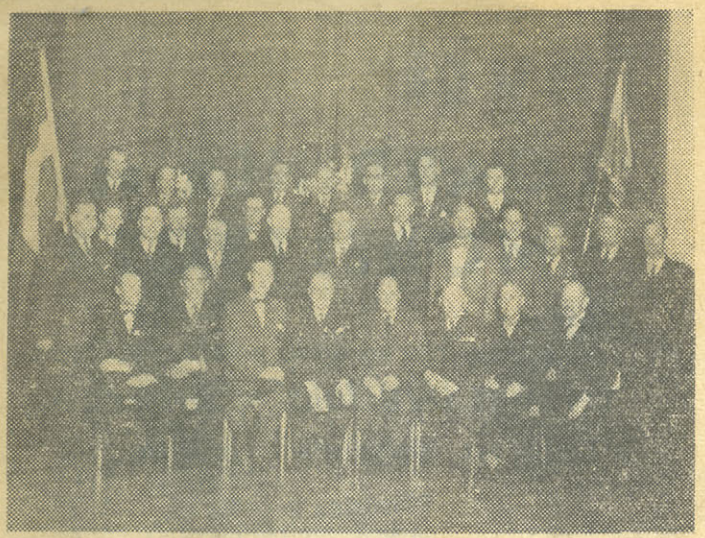

Gruppbild av de första mottagarna av Skytteföreningens minnesplakett.

Skurup skytteförenings 60 år firat med tävlingar och fest

På söndagen firade Skurups skytteförening sin 60-åriga tillvaro med stora jubileumstävlingar på skjutbanan och en anslående minneshögtid å Skurups hotell. Till dagens evenemang hade inbjudan utgått till ett 40-tal skytteföreningar. Tjugotre av dessa föreningar voro representerade vid jubileumstävlingarna.

YH 16/9 - 52

Föreningens minnesplakett präglad till jubileet.

Y.H 1952.

Foto: Lidberg, Skurup.

Sjökapten *Bo Randerz* med maka *Ingrid*, f. Månsson, Skurup.

Foto: Lidberg, Skurup.

Poliskonstapel *Lennart Roth*, Skurup med maka *Gulli*, f. Johansson, Södra Sandby.

Branden i Nellevad

I brandens begynnelse tog Lidbergs påpasslige fotograf i Skurup denna bild, där som man ser grannarna redan hunnit få ut åtskilligt av lösöret.

SKURUPGÅRD ÖDELAGD

Byggnaderna var helt övertända när brandkåren anlände.

Gårdsbrand utanför Skurup
Hus och gröda lågornas rov

Lantbrukare Bernt Rasmussons gård i Nellevad norr om Skurup härjades vid 7-tiden på onsdagsmorgonen av en häftig eldsvåda. Elden hade börjat i ena loglängan och kan möjligen ha förorsakats av självantändning i inbärgat hö. Skurups brandkår kallades till platsen, kom snabbt dit, men då vattentillgången visade sig ytterligt ringa måste man inskränka sig till att begränsa eldsvådan.

Lidbergs i Skurup påpasslige fotograf följde omedelbart efter brandkåren och redan vid 11-tiden på förmiddagen kunde skurupsborna beskåda flera vältagna fotografier av eldsvådans olika stadier, som placerats i skyltfönstret vid Torggatan.

Järnvägstjänsteman Axel Ljung arbetar ihop smeten till vetebröd och mejeristen Tore Jönsson avsmakar soppan

Skolkökslärarinnan, fru Margareta Ahnström

Y.A 18/10-52

Processionen på väg till kyrkan med kyrkovärdarna Olof Olsson, Johan Nilsson, S. Adlerwalt och Emil Hansson i teten.

Kyrkoherdeinstallation med biskopsbesök i Villie-Örsjö

Stora kyrkliga högtidligheter ägde på lördagen och söndagen rum i Villie och Örsjö församlingar i samband med installationen av kyrkoherde Thure Andersson i hans ämbete. Installator var biskop Anders Nygren.

20/10

Hrr Torsten och Yngve Blomdahl framför televisionsapparaten.

lagen den 25 oktober 1952

Televisionen har nu även haft sin Skurupspremiär

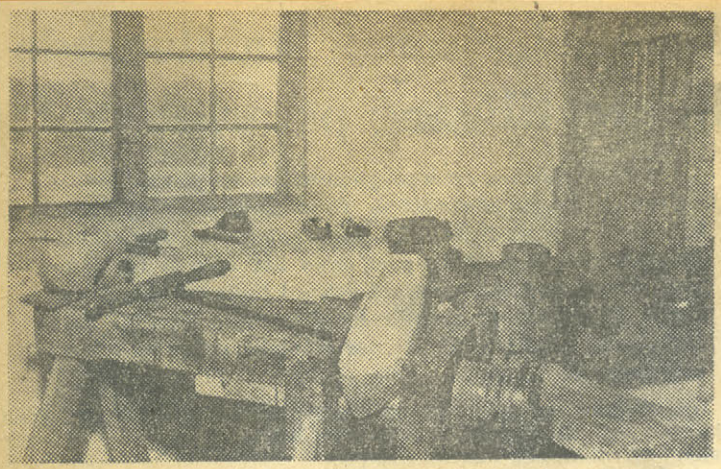

Träskomakareverkstaden på Svaneholm.

fullt autentisk träskomakareverkstad, där egentligen bara huggebocken saknas, men den kommer den också endera dagen. Och så är då Svaneholm, den utomordentliga kulturbevararen i Vemmenhög, en begivenhet rikare.

När träskorna kostade 25 öre paret . . .

Det kanske inte minst värdefulla i sammanhanget är den historik över träskomakareyrket som denne Skurups sockens siste träskoman sammanställt, och vilken nu finns tillgänglig i verkstaden. I sin okonstlade form är den ett stycke utomordentligt värdefull och äkta kulturhistoria, varför vi här återger den i obeskuret skick:

"Min far, Jöns Nilsson, Högabacken, Sandåkra i Skurups socken, började träskoyrket år 1865 och gjorde träskor utan läder. Priset var då 25 öre paret. Något år senare kostade träskorna en plåt, d. v. s. 33 öre. Då priset senare gick upp till 3 daler = 50 öre paret, ansågs det vara dyrt.

Vid besök i Danmark fick min far se träskor med läderputor, som ansågos behagligare för foten. Hemkommen for han till Ystad, där han köpte läder och fick sytt läderputor, som han spikade på träskorna. Han var den förste i orten, som gjorde så, och de kallades danska träskor. Priset för dem, 1: 25 paret ansågs mycket dyrt. Endast rika bönder och affärsmän hade råd att använda sådana. Men när folk i allmänhet märkte läderträskornas fördelar, började man använda dem mera allmänt, särskilt vid kyrkobesök under vintern. De voro varma och behagliga, helst som det icke eldades i kyrkorna vid den tiden. Jöns Nilsson gjorde också träskor till kyrkoherde Thomaeus i Skurup, som han använde vid gudstjänsterna i kyrkan under vintern. Godsherrarna vid Svaneholm, Brodda, Skönabäck m. fl. herresäten köpte av Jöns Nilsons träskor, likaså lantbrukspatroner och andra storherrar. Priset steg till kr. 1: 50 för mans- och 1: 25 för kvinns- samt 1 kr. för barnträskor. När sockerbetsodlingen kom i gång steg priset till resp. 1: 75, 1: 50 och 1: 25.

Undertecknad, son till Jöns Nilsson började göra träskor år 1890. Då var jag 16 år gammal. Jag arbetade tillsamman med mint far till år 1919, då han dog den 20 maj. Han hade bedrivit yrket i 54 år och ansågs som Skånes bäste träskomakare. Vid årsskiftet var priset uppe i 2 kr. paret, men under första världskriget kostade träskor 6 kr. paret. Men då arbetslösheten var märkbar under mellankrigstiden gick priset ner till kr. 3: 50 paret. På 1930-talet kommo gummistövlar och gummiskor att utträngа träskorna, och träskomakarna kunde icke längre existera på yrket. Jag köpte ett mindre lantbruk för att få min utkomst och arbetade med träskomakeri endast under vintrarna, och mest till äldre personer, som icke kunde avvara den sortens skodon. Sista året 1952, kostade träskor 12—15 kr. paret. och har jag tillverkat något par i år.

Nu har jag slutat yrket för alltid och har lämnat mina verktyg till Svaneholms Fornminnesförening, där de kunna beses.

Från att ha varit 12 träskomakare i Skurups socken var jag nu den ende. Jag har bedrivit yrket i 62 år, min ålder är 78 år.

Sandåkra, Högabacken i juli 1952.

Johannes Nilsson.

Skurups sockens siste träskoman, Johannes Nilsson.

Disponent N. O. Jönsson.

Mejeristerna Gunnar Nydahl och Tore Jönsson tar prov på ostar i mejeriets imposanta ostlager.

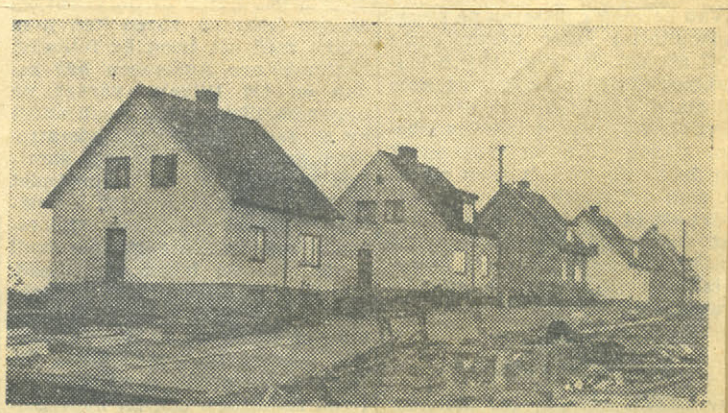

Villabebyggelsen på Lundstedtska fastigheten.

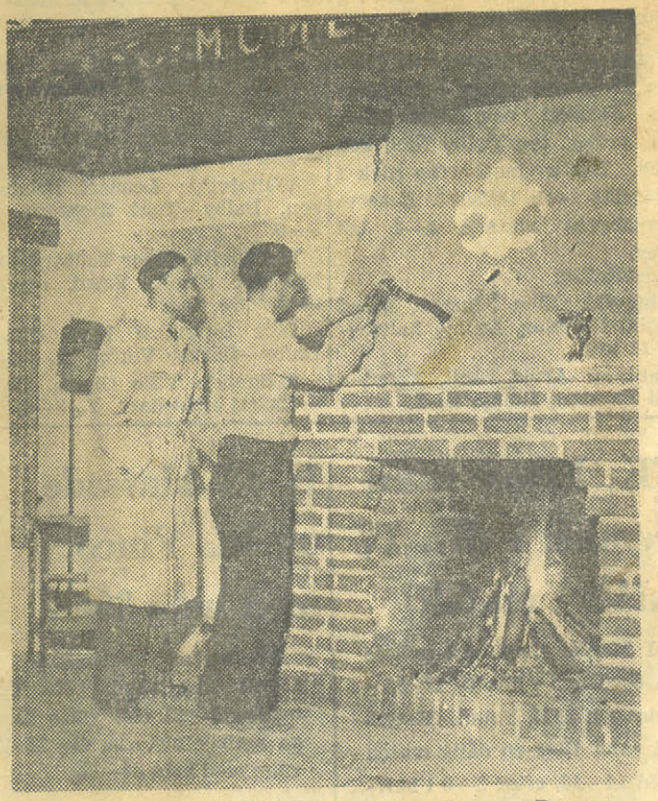

Frisörmästare Eric Wadgård och ing. Lennart Persson i den nya scoutstugan.

Skurups scoutkår har fått sitt första verkliga hem

Y.A. 1952. 27/10.

En bild av valvmålningarna i Skurups kyrka.

YA 1/11

Foto: Lidberg, Skurup.

Folkskollärare *Nils E. Hansson*, V. Torup med maka *Birgit*, f. Andersson, Vallby.

Demonstration av köttstyckning för matlagare vid Yrkesskolan

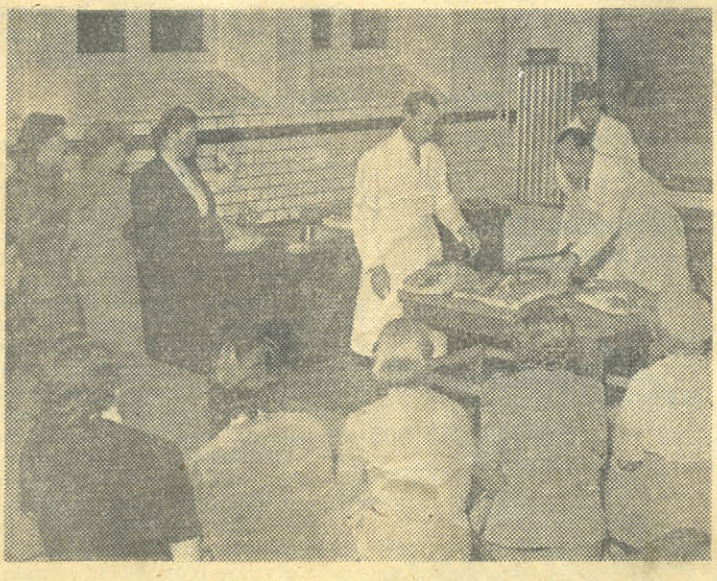

YA Skå. D. 10/11 52.

Ernst V. Wahlqvist

— 60 år fyller den 21 nov. montör **Ernst V. Wahlqvist**, Sandåkra pr Skurup.

Han är infödd Skurupsbo och utbildade sig i smedyrket hos smedmästare J. Sjögren i Skurup 1907—11, varefter han var anställd till 1921 hos Bröd. Anderssons gjuteri, 1922—24 arbetade jubilaren som försäljningsombud för Husqvarna Depot. 1924 antog han montörplats hos firma G. Henrikssons smides- och reparationsverkstad, där han fortfarande är verksam. Vid Skurups skytteförenings bantävlingar skötte W. under flera år arbetet som markörchef och utförde det på ett sådant sätt att han vid föreningens jubileum erhöll dess förtjänstmedalj. För övrigt är dagens jubilar en rejäl och gemytlig skåning som förvärvat många vänner.

Skurup

Helsvenska dieseltraktorer hos Wickströms i Skurup

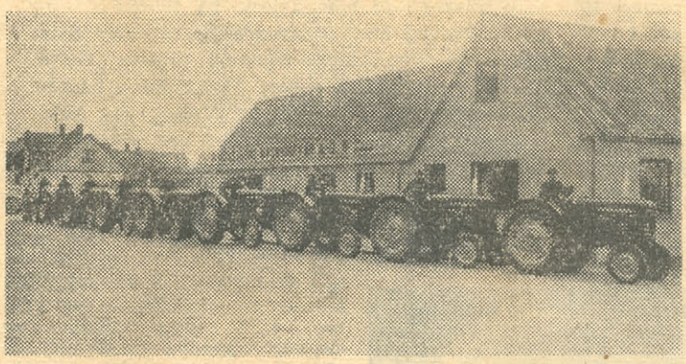

Nyhemkomna Bolinder-Munktell-traktorer utanför Wickströms maskinaffär.

Halmbindningskurs i Skurup

En intressant halmbindningskurs i SLKF:s regi har varit anordnad under en veckas tid i Skurup. Åtta damer har deltagit i kursen, som varit förlagd till gamla kommunalrummet i Skurups by. Lärarinna, och en populär sådan, har varit fröken Helga Hansson, Skurup. Man har förfärdigat halmkronor, ljusstakar, stora fruktfat, julbockar och en del småpynt till julgranen. Samtliga damer har varit flitiga och intresserade, varför man har hunnit binda många nätta och trevliga saker.

Glöm ej
Julklappsfotot
LIDBERGS
Tel. 27 och 433

Skurupsläkaren som blev August Strindbergs vän

I en artkiel i YA för någon tid sedan, som handlade om August Strindbergs kortvariga skurupsbesök 1891 omnämndes också i förbigående dåvarande e. provinsialläkaren i Skurup Lars Nilsson. Det kunde kanske vara av ett visst intresse att höra lite närmare om denne på sin tid i hela Vemmenhögsbygden så oerhört populäre person. Jag skall i det följande i all anspråkslöshet söka dra ett par strån till stacken.

Dr Nilsson var infödd skåning, så vitt jag vet härstammade han från Vallkärra, där fadern var lantbr. och en betrodd boutredningsman. Han blev tidigt student och absolverade sina medicinska studier på mycket kort tid. Jag har hört sägas, att han på sin tid var landets yngste läkare, men vågar ej gå i god för uppgiftens riktighet. I början av 1880-talet kom han till Skurup som e. provinsialläkare och efterträdde då doktor Roth, vilken flyttade sina pinaler till Sjöbo som distriktsläkare där. Denne dr R. var far till den för något år sedan avlidne tandläkaren Adolf Roth i Malmö, som ihågkommit både Skurups kyrka och Svaneholmsmuseet med gåvor. Som ett kuriosum kan anföras att även Lars Nilssons efterträdare, dr Nils Nordqvist, efter en femtonårig skurupsvistelse övertog provinsialläkaretjänsten i Sjöbo.

Läkarebostaden i Skurup var då som bekant inrymd i den fastighet vid "lilla" Femkorset i Skurups by, där lantmannaskolan i många år residerat och som nu disponeras av folkhögskolan. Till fastigheten hörde en vacker lummig trädgård, som ännu delvis är bevarad. Det var ett stort och folkrikt distrikt som Lars Nilsson fick övertaga. I söder sträckte det sig till Östersjön i väster till Svedala och norrut ända upp mot Veberöd och Bläntarp. I Rydsgård, som då ännu ej var någon järnvägsknutpunkt, fanns ingen läkare så hans distrikt omfattade nog också en stor del av Ljunits härad.

Vägarna var smala och dåliga och alla sjukresor måste företas på öppen hästskjuts i ur och skur. De allra flesta sjukdomsfallen vårdades i hemmen, även när det gällde smittosamma åkommor, o. någon distriktssköterska fanns ej att tillgå. Så nog hade en dåtida lantläkare ett stort och krävande arbetsfält, även om han var befriad från den oerhörda pappersexercis, som myndigheterna ålagt honom.

Även bland sina kolleger vann han aktning och erkännande. Den bekante lasarettsläkaren i Ystad, Eliasson, satte honom mycket högt. Det var nog på hans rekommendation som Strindberg uppsökte Lars Nilsson för att söka bot för sitt trasiga nervsystem. Samvaron med Ola Hansson, Gustaf af Geijerstam och Karl Tavaststjerna kom nog i andra rummet. Det var emellertid ej blott som läkare han blev omtyckt och värderad. Hans klara

Dr Lars Nilsson

intellekt och praktiska läggning medförde att han vid sina sjukbesök ofta rådfrågades både i juridiska och ekonomiska frågor. Problemen var nog ej så många och invecklade på den tiden! Han blev, och det är ingen överdrift, välsedd och omtyckt både i slott och koja och förstod som få att på ett naturligt sätt umgås med hög och låg. På honom passade i sällsynt hög grad Karlfeldts ord om Fridolin: "Han talte med bönder på böndernas sätt och med lärde män på latin."

Naturligtvis hade Nilsson liksom alla andra sina fel och svagheter, men de skall ej beröras här, och alla som känt honom, är nog överens om att förtjänsterna långt

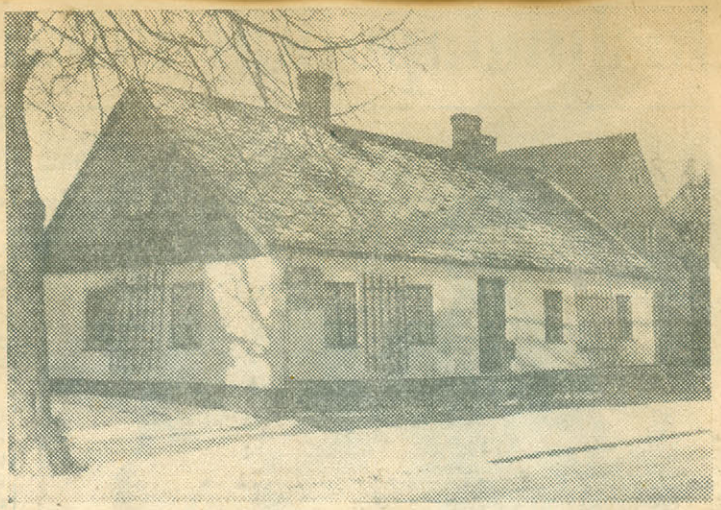

Enligt traditionen bodde August Strindberg då han sommaren 1891 konsulterade dr Lars Nilsson i detta hus tillsammans med Ola Hansson, Gustaf af Geijerstam och Karl Tavaststjerna. Fastigheten äges nu av trädgårdsmästare Tage Lövgren.

överskuggade felen. Jag minns Lars Nilsson sedan min tidigaste barndom, han var husläkare hemma, men då sjukdom lyckligtvis var en rätt sällsynt gäst hos oss, kom han där mest i egenskap av min fars vän. Jag kan ännu se honom för mig, en kraftig, undersätsig gestalt med frisk rödlätt hy och klara blick bakom guldbågade glasögon, kal hjässa, omgiven av yvigt vitt hår, kraftiga mustascher och spetsigt hakskägg. En verklig typ på en gammaldags allround husläkare!

På Näsbyholm hos den gamle genomnoble friherre Fredrik Blixen-Finecke och hans danskfödda maka var han mångårig hus- och godsläkare och gjorde sig mycket omtyckt. Det var därför nog mera som vän än som läkare han blev inbjudan att följa med dem till Italien, ty såvitt jag vet kunde familjen B. då glädja sig åt en förträfflig hälsa. Man besökte både norra och södra Italien, beskådade de norditalienska sjöarna och Capri. Efter hemkomsten mötte Nilsson en bekant, som framförde den föga snillrika frågan "om det var vackert i Italien?" Det var då han fällde sin bekanta replik:

— "Ja", sade farbror Lars, han talade alltid mycket sävligt och med små inlagda konstpauser, "visst — var där vackert — men — jag skall säga Dig en sak — något så grant som utsikten från en ättehög på Söderslätt en vacker klar vårdag, när man har hela bygden framför sig och Östersjön i bakgrunden — det — såg jag ändå inte!" Infödda skåningar och vemmenhögsborna förstår honom kanske.

Lars Nilsson var en trevlig sällskapsmänniska, skicklig viraspelare och därjämte musikalisk och gammal studentsångare. Jag har hört honom med ganska väl bevarad basröst sjunga en duett ur "Gluntarna" tillsammans med en yngre partner. På Markie hage hos gamle baron Edvard Stjernblad och hans maka var han husvännen framför alla andra och rådfrågades om allt. Vid deras guldbröllop vintern 1917 höll Lars Nilsson festtalet. Konstpauserna var många, men han fann de äkta, rätta orden oh guldbrudparet rördes till tårar.

Redan omkring sekelskiftet hade han lämnat Skurup och tillträtt ordinarie provinsialläkaretjänsten i Anderslöv, där han snart blev lika populär och omtyckt som i Skurup. Många av hans gamla vänner där fortfor dock, trots avståndet och dåliga förbindelser, att anlita honom vid sjukdomsfall. Efter uppnådd pensionsålder bodde han kvar i Anderslöv och bedrev där en omfattande privatpraktik. Där slutade han också sina dagar 1933. Med honom gick säkerligen den siste representanten för den gamle familj- och husläkaretypen ur tiden. Frid över hans minne!

D—l.

3/12

Skurup

35-årsjubilerande konfirmander

1917 års konfirmander i Skurup*

firade på söndagen 35-årsjubileum. Av de ursprungligen 55 konfirmanderna hade ett fyrtiotal infunnit sig.

Samlingen ägde rum på Skurups hotell, varefter man gick till Skurups kyrka och deltog i högmässa och nattvardsgång. Kransar nedlades på framlidne konfirmationsläraren kyrkoherde G. Gerhards grav samt på ett par kamraters gravar.

Under kyrkoherde G. Wallins sakkunniga ledning besåg man sedan den nyrestaurerade kyrkan o. de nu framtagna medeltidsmålningarna, varefter man besökte den gamla undervisningslokalen i gamla kommunalrummet i Skurups by.

Gemensamt intogs lunch på Skurups hotell. Arrangörer för sammankomsten var fru Anna Borg och försäljningschef Anton Nilsson, Skurup.

Julskyltningen

För första gången på många år gynnades köpingens handlande av lämplig väderlek under julskyltningssöndagen. Nästan alla butiker från Femkorset till den yttersta på Södergatan hade eklärerat sina fönster, och de flesta hade vackra och smakfulla utställningar. Järnaffärerna utgjorde med sina elektriskt leksaker och sin jultomte en stor attraktion för barnen. Beklädnadsaffärerna, särskilt de för damkläder, hade smakfulla expositioner, radioaffärerna hade högtalarmusik, och bokhandeln en sevärd och trevlig utställning. Även blomsteraffärernas skyltfönster var vackert pyntade.

Skurups Röda Korskrets

har sedvanligt arbetsmöte i folkhögskolan kl. 19 den 8 december.

Stämningsfullt julspel

Från Danske Studenters kors julspel i Skurups kyrka.

Danske Studenters kor i Köpenhamn, som sedan flera år tillbaka brukar ge ett julspel, gästade på lördagen Skurups kyrka och på söndagen S:ta Maria kyrka i Ystad, där truppen, som omfattar ett 25-tal ungdomar, inför en fulltalig menighet framförde sitt julspel.

Efter en psalm släcktes allt ljus i kyrkan utom vid koret framför altaret. En vitklädd flicka kom fram och berättade enligt bibeln om händelserna kring Jesu födelse och manade de församlade att anamma det gamla julbudskapet i sina hjärtan. Så tonade en körsång fram och i en rad enkla tablåer interfolierade med sång o. musik fick man följa händelserna från det att konungens budbärare läste upp budskapet att allt folket skulle låta skattskriva sig och Josef och Marias vandring mot Betlehem. Medan Josef och Maria redde sig ett läger i spiltan förflyttades man i nästa scen ut i öknen till herdarna. I nästa avsnitt fick man se de tre konungarna på vandring mot Betlehem. Kring barnet i krubban växlade sedan scenen. Änglaskaran sjöng i bakgrunden sin lovsång, medan herdarna och konungarna frambar sin hyllning till den nyfödde. Stjärnan som lyste vägen och julbudskapets segertåg runt världen och bland alla folk illustrerades av en liten grupp som med en stjärna på en stång i teten och under sång kom in och sakta tågade upp till koret. Där samlades så alla, och den avslutande kören klingade fulltonigt i sina lovsånger och "Hosianna".

Allra sist drog hela kören ned åt huvudgågen och ut. Detta formade sig nästan som en vision, där man medan ännu sången tonade under valven såg de bibliska gestalterna dra förbi och försvinna. På inspirationen och inlevelsen hos samtliga deltagare kunde man ej ta fel. Man kan endast önska att ett dylikt julspel blir årligt återkommande.

YA 22/12. - 57
Skånska Dagbladet